

ZBORI

REVIJA · NOVE
ZBOROVSKÉ · GLASBE

UREJUJE

ZORKO PRELOVEC

1930

LETNIK VI · ŠTEV. 4

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

USTANOVLJENA
LETA 1889

(GRADSKA ŠTEDIONICA)

LJUBLJANA

Prešernova ulica števil. 3

USTANOVLJENA
LETA 1889

Telefon št. 2016

Poštne hranilnice račun števil. 10.533

Telefon št. 2016

Stanje vložnega denarja nad 400 milijonov dinarjev.

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

**Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ
v naši hranilnici, ker je denar tu
popolnoma varen.**

„ZBORI“

PEVSKO DRUŠTVO
„LJUBLJANSKI ZVON“ V LJUBLJANI

revija nove zborovske glasbe. Izhaja šesto leto. Letniki 1926, 1927, 1928 in 1929 se dobe vezani po Din 80.—, nevezani po Din 50.—. Naročnina za Jugoslavijo v letu 1930. **Din 50.—**. Partiture vseh v „ZBORIH“ priobčenih skladb so pri upravi lista naprodaj po 1 dinar za 2 strani.

„ZBORI“

PJEVACKO DRUŠTVO
„LJUBLJANSKI ZVON“ u LJUBLJANI

revija nove horske glasbe. Izlazi šesto godinu. Godišnjaci 1926, 1927, 1928, i 1929 dobe se vezeni po Din 80.— nevezeni po Din 50.—. Pretplata za Jugoslaviju za godinu 1930 **Din 50.—**. Partiture sviju u „ZBOROVIMA“ priopćenih kompozicija su u prodaji kod uprave lista uz cijenu Din 1.— za 2 stranici.

GLASBENO KNJIŽEVNA PRILOGA

Izhaja vsak drugi mesec

Urejuje Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, izdaja in zalaga pevsko društvo «Ljubljanski Zvon», tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani (predstavnik Miroslav Ambrožič), vsi v Ljubljani / Naročnina na «Zbore»: za kraljevino Jugoslavijo 50 Din, za Italijo 25 lir, za Češkoslovaško 30 Kč, za Ameriko poldrugič dolar / Ponatis člankov dovoljen le z navedbo vira

Vladimir Pfeifer (Ljubljana):

Gospodu monsignoru Stanku Premrlu — za peti decenij

Čudne so bile razmere po naših cerkvenih korih začasa Riharjeve dobe, ko sta služili glasba in petje vsepoprej zabavnemu in kratkočasnemu namenu, kot pa bi bilo cerkvenemu dostojanstvu in veliki službe božje ustrezajoč izraz. Ločila med spodobnim, cerkveno-resnobsnim in posvetnim v takratni glasbi, še posebej v petju samem, ni bilo. Ko pa je kmalu po Riharjevi smrti prišel med nas reformator celi Anton Foerster, ki je z vso prirojeno duševno energijo pretrgal staro tradicijo in je nastopila po njegovem istočnem hotenju početna doba cecilijanskega gibanja med Slovenci, takrat se je v besednem boju vrgel nadenj ves slovenski pevski narod, proklinjajoč ga za grobarja narodne pristnosti in lepote, kot izdajalca bogate tradicije. Ves narod s pretežno večino duhovne gosposke se mu je postavil po robu. Po srečnem naključju in previdnosti božji pa je v pogubonosnem momentu našel razumevanje v par skladateljih in učencih, ki so mu, braneč njegovo čast, dali pobudo in ga privedli do zmage.

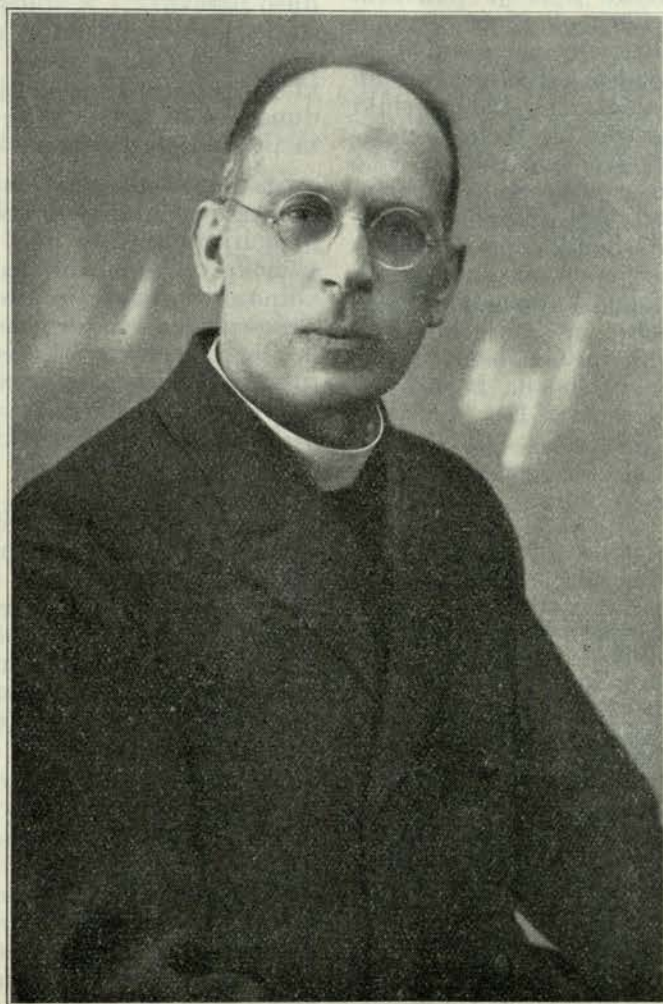
Enako se je godilo njegovemu učencu — našemu odličnemu cerkvenemu skladatelju Stanku Premrlu, ki bo slavil v bližnjem času svoj petdeseti rojstni god, a le s to razliko, da celoten boj proti njegovemu moderno usmerjenemu cerkveno-glasbenemu ustvarjanju ni zavzemal tako presenetljivo velik obseg (mislim skoro nacijski) kot pri Foersterju, bil pa se je vseeno prekrut boj s falango starokopitnih podeželskih — da, celo mestnih —

organistov, delom tradiciji in idili vdane podeželske duhovščine in delom pevskega roda. Toda zmagal je njegov učitelj v najtrši borbi — prodril in uveljavil se je učenec njegov, za kar se ima v prvi

vrsti zahvaliti razumevanja polnim glasbenim tovarišem, vernim zastopnikom in branilcem moderne cerkvene glasbe, kot: dr. Kimovcu Klemenčiču, Mlinar-Cigaletu in Migliču. Dvakrat se je pognal vanj vihar ogorčenja in to ob priliki priobčitve Hochreiterjevega «Requiem» v Cerkvenem Glasbeniku ter ob priliki ureditve in izdaje zbirke raznih skladateljev pod naslovom «Slava presveti Evhari-stiji»; potem se ga je pa narod privadil, z nastopajočim hitrim tempom modernizma pa ga naravnost vzljubil, uvidevajoč, da je rodila nova doba še bolj razgibane, lepoti protivnejše in melodijo odklanjajoče nature.

Rodil se je naš velečastiti jubilar 28. septembra 1880. leta v št. Vidu pri Vipavi, kjer je obiskoval ljudsko šolo in že takrat kazal posebno zanimanje za glasbo. Ko pa je kot srednješolec bival v Ljubljani, se je pod Foersterjem resno posvetil študiju glasbenih ved,

katero znanje je izpopolnjeval kasneje do dovršenosti, ki mu je priborilo v zadnjih letih tako odlično mesto med slovenskimi skladatelji, da, celo v inozemstvu je bilo ponešeno njegovo ime in vzbudilo simpatije. Poleg Foersterja pa je našel v svojih srednješolskih letih dobre učitelje tudi v Glasbeni Matici, ki so dajali mlademu Stanku priliko sode-

lovanja pri raznih Matičnih koncertih, na šentjaskobskem koru pa je postal kot višji gimnazijec pomočnik in namestnik Belarjev. Orglal pa je tudi pri šolskih mašah in raznih prigodnih prilikah, kjer je bilo treba tuje pomoči. Po dovršeni maturi leta 1899. je vstopil v semenišče, kjer je obenem vodil tri leta zbor bogoslovcev in je prišel po novi maši leta 1903. kot kaplan na Vrhniko, ki pa jo je že po enajstih mesecih zapustil in odšel na Dunaj študirat na glasbeni konservatorij. V splošno glasbeno umetnost so ga tu uvajali, obogatili njegovo znanje in zmožnosti dične glasbene kapacitete, kot: Hans Hoffmann (klavir), Witz-Norwillova (vežbanje glasu), Evgen Thomas (zborovsko petje), dr. Mandicewsky (nauk o instrumentih), Robert Fuchs (kompozicija in kontrapunkt), Rudolf Dittich (orgle) in drugi. Bil pa je tudi ljubitelj glasbeno-zgodovinskih in glasbeno-estetičnih predavanj na vseučilišču pri prof. Adlerju in Dietzu skozi šest semestrov. Leta 1908. je z odliko dovršil dunajski konservatorij in še isto leto položil prav tako z odličnim uspehom državni izpit in je prejel srebrno kolajno za odlične uspehe. Takoj po povratku z Dunaja je bil nastavljen v Ljubljani v Alojzijevišču kot učni prefekt, kjer je poučeval klavir, petje in orgle; leta 1909. pa je že nastopil pri ljubljanski stolnici mesto stolnega organista in ravnatelja kora, v katerem svojstvu deluje že polnih enaindvajset let. Ko pa je šel leta 1909. rajnki Foerster kot vodja orglarske šole po 31. letih v zasluženi pokoj, tedaj je bilo poverjeno vodstvo šole Premrlu, ki jo še danes zelo uspešno vodi. Z odstopom Foersterjevim je prevzel tudi uredništvo glasbene priloge Cerkvenega Glasbenika, po dr. Karlinovem odhodu iz Ljubljane je pa urejeval in še urejuje tudi književno prilogo. V poznejših letih je sprejel tudi drugod funkcije in deluje kot profesor harmonije na konservatoriju Glasbene Matice in nastavni učitelj cerkvene glasbe na bogoslovni fakulteti univerze kralja Aleksandra I.

Kot skladatelj je zelo produktiven — število njegovih izdanih in rokopisnih skladb je tako veliko, da terja posebnega sestavka.

Od leta 1900. pa do 1930. je priobčil v «Cerkvenem Glasbeniku» 150 skladb (od teh jih je bilo petdeset vzetih v razne zbirke, 100 pa jih je ostalo last «Cerkvenega Glasbenika»); v «Pevcu» je priobčil 21 mešanih zborov, 5 moških in 2 ženska, v «Zborih» 5 mešanih in 1 moški zbor; v «Novi Muziki» 1 moški zbor, 2 samospeva, mladinski zborček in 3 klavirske skladbe; v «Novih Akordih» 1 orgelsko, 7 zborovskih, 5 klavirskih in 5 samospeve; v «Glasbeni Zori» 1 mešan zbor in v izdajah Glasbene Matice 3 klavirske skladbe, 2 moška in 1 mešan zbor. Poleg tega so njegove skladbe priobčevali in jih priobčujejo: «Slovenski učitelj», «Vrtec», «Hrvatska pjesmarica», «Sveta Cecilija», «Orlič», «Pesmarica hrvatskih pevskih zborov» (5 zборе), Balatka-Simončičeva «Pesmarica» (1 moški zbor), Vodopivčevi «Božji spevi» (7 pesmi), Kumarjevi zbirki «Otroške pesmi» in «Plameni». V «11 maestri di organo» pa sta izšli v letošnji aprilski številki dve orgelski skladbi. Samostojne zbirke v raznih založništvih ali v samozaložbi so izšle: 100 praeludia organi (1921), Slava Bogu v višavah, Preludiji in kadence, 10 mašnih (II. zbirka v dveh izdajah), 13 obhajilnih za mešani zbor in orgle, več izdaj «Le spi» in «Ve lesene jaslice», prenarejena pesem «Povsod Bogas», «Hvalnice Nebeški Gospe», «Pozdrav vladiki», «Missa s. Josephi» (za mešan zbor, orkester in orgle), «Missa brevissima vocalis», «Requiem» (1 glas in orgle), «Božične skrivnosti» (16 samospevov za glas in klavir), 2 božična graduala (zbor in orgle), «Zapojmo Mariji!» (18 Marijinih pesmi), 40 Marijinih pesmi (razni skladatelji), Cerkvena ljudska pesmarica (razni avtorji), odobrena leta

1928. od ministrstva za prosveto, Cerkveni moški zbori (raznih skladateljev), 4 ženski zbori s klavirjem, «Naša pesem» (mešan zbor in klavir), tudi instrumentirana. Skupno z dr. Kimovcem sta priredila koralne introite in komunije za večje cerkvene praznike, z Josipom Sicherlom pa zbirko starejših božičnih in starejših velikonočnih pesmi raznih skladateljev. Kot priloga «Domu in Svetu» je izšla obširna kantata za soli, zbor in orkester «Solčna pesem sv. Frančiška», premnogo jih hrani v rokopisu, med njimi več klavirskih, orkestralnih in drugih — izvajanih in neizvajanih. Instrumentiral je tudi skladbe Schindlerja, Boehma, razne litanije, med vsemi pa se odlikuje po bujni in grandiozni instrumentaciji Missa S. Francisci Assiensis Gastona Zuccolia. Dalje je napravil pevske vložke k dr. Merharjevim igran «Nevesta z Libana», «Mater Dolorosa» in «Zagorski zvonovi», k Skrbčevi «Juditi» in Pregljevem «Azazelu» (pri slednjem pevski in instrumentalni part).

Vse njegove skladbe izpričujejo, da si je utrl novo samostojno pot v cerkveni glasbi. Skladatelj dr. Kimovec ga je ocenil v Cerkvenem Glasbeniku (1919) takole: «S preprostimi sredstvi deluje in velike uspehe dosega; njegove najnovejše skladbe so polne naivne, otroške pobožnosti, toda ne površne, mestoma prihajajo prav iz globine vernega srca. Premrlov mehki, gorki način skladanja vedno bolj dušo ogreva...» V splošnem pa je značilno za presojo njegova skladateljskega razvoja in ustvarjanja, da se dajo njegova dela porazdeliti v tri dobe, ki jasno osvetljujejo njegovo preddunajsko dobo, dunajsko in tretjo dobo — polno naivne prisrčnosti in pristno slovenske melodioznosti.

Slavi pa naš slavljeneec tudi kot pravi mojster na orgle, tej kraljici inštrumentov, iz katere utegnejo njegovi večji prsti v zvezi z izredno fino in globoko občuteno interpretacijo, kakor tudi z lahkotno improvizacijo izvabiti stotine posebnostnih glasov, opajajoče jih v najmilejše, skoro sferne akorde do najgromkejših disakordov, katere vse z virtuosno lahkoto razlije v morje največje tonovske barvitosti. Posebno se odlikuje v registriranju in pedalni tehniki. Orgelskih koncertov je priredil po raznih krajih okrog 40, tako v Zagrebu, Ljubljani, Mariboru, Ptuju, Celju, Novem mestu in drugod; na Dunaju je že pri sklepnih produkciji kot konservatorist v občudovanju prisotnih izvajal slovit Rheinbergerjev orgelski koncert v F-duru. V ljubljanski stolnici je priredil, oziroma sodeloval pri 11 koncertih, kot spremljevalec z orglami pa je sodeloval v Mozartovem «Requiemu» in Bachovem «Pasijonu», izvajanima od Glasbene Matice, in pri Foersterjevi posmrtni proslavi «Ljubljanskega Zvona».

Za svoje tiho, skromno ali vendar zelo dragoceno in plodonosno delo na cerkveno-glasbenem polju, tako teoretično glasbeno praktičnem kakor tudi glasbeno pedagoškem polju, mu je bil leta 1915. podeljen Ravbarjev beneficij pri stolnici, leta 1921. ga je Nj. Vel. kralj Aleksander odlikoval z redom Sv. Save, ob petdesetletnici Cecelijanega društva je bil imenovan za častnega konzistorijalnega svetnika, pred kratkim pa mu je sv. oče podelil za zasluge naslov papeževega tajnega komornikamonsignora. Omenim naj še, da je bil 20 let odbornik Glasbene Matice ljubljanske (od leta 1908 do 1929).

Tako bo skromno in tiho, kakršnega poznamo in kakršen v resnici je, ko se povrne iz tihotnega Bohinja, kjer si je nabral na počitnicah novih moči in nove svežosti za nove bogate stvaritve v ponos

Slovencev in čast božjo, obhajal svoj petdeseti rojstni god naš skladatelj, zvest sotrudnik «Zborov» in odličen glasbenik pedagog — gospod monsignor. Res je, da bi njegov jubilej zaslužil posebnega poudarka, mestoma celo v superlativih izraženega, ali njegova skromna osebnost odklanja a priori zunanji blesk in hvalnice, zatopljena v svoje notranje doživljanje in stvarjanje, sledeč dosledno vodilo, da ne samo to, kar veleva mu stan, ampak kar more, to da kot človek je storiti dolžan. Zato spajamo ob njegovem jubileju naše misli z edino in skupno željo, združeno s tiho priprošnjo:

«Da le še dolgo
tamkaj na koru šenklaškem,
med registri, manuali in pedali
kot med bratci, sestrami
bil bi doma —;
da orglal in pel,
zadovoljen — vesel
še mnogo bi let.
To milost nakloni
dobrotni mu Bog!»

Vladimir Pfeifer (Ljubljana):

Manom Volariča in Svetka

In ko ura nam odbije,
črna zemlja nas pokrije,
kdo bo še po nas povprašal?
Kdo se z nami bo ponašal?

(S. Jenko.)

Da oživimo spomin dveh za razvoj naše pevske kulture pomebnih pokojnih mož in da pokažemo našim pevskim tovarišem vso ustvarjajočo lepoto pesmi pristnega slovenskega narodnega duha takratnega časa, priobčujemo v glasbeni prilogi pričujoče številke «Zborov» večno lepo «milopevko» prerano umrlega skladatelja — goriškega slavčka — Andreja Volariča, prirejeno za moški četverospjev od glasbenika in pevovodje «Ljubljane» Antona Svetka. V tej poklonitvi pokojnima objavljamo njun življenjepis.

Andrej (Hrabroslav) Volarič.

14. novembra 1865. leta se je rodil v prijaznem goriškem trgu Kobaridu po vsej njegovi okolici dobro poznanemu čevljarju, lovcu in godcu «Lojzu» Volariču sin Andrej, ki se je v poznejših letih podpisoval za Hrabroslava. Že mladi otroški duši se je razvnelo veselje do glasbe, kadarkoli je poslušal očeta gosti na klarinet v družbi osmerih Rakovščekovih muzikontarjev, ki jih ni manjkalo pri nobeni veselici in svatbi, najmanj pa na cerkvenem koru. Skoro ni bilo vaje pri organistu Rakovščeku, da ne bi prišel z očetom Lojzom poslušat sinček Drejče. In tako je prešla očetova ljubezen do glasbe na sina, ki bi nam bil lahko ustvaril nešteto pevskih biserov, da ga ni prerano odvedla bela žena od nas.

Že v domači šoli je opazil nadarjenost in veselje do glasbe pri mladem Volariču takratni kobariški učitelj Carli. Zavzel se je zanj in ga posebej z veliko vnemo učil petja in not; ko pa je oče z bornimi prihranki kupil star razglašen klavir, sta pa pričela tudi s praktično vežbo. Prvi uspehi so bili kmalu vidni, zakaj kaj hitro je igral nadarjeni Drejče narodne pesmice in tako je bilo s tihim zadovoljstvom poplačano prizadevanje dobrosrčnega učitelja-glasbenika Carlja. S petnajstim letom ga je poslal oče na prigovarjanje učitelja in sosedov na učiteljišče

v Koper, da bi se posvetil učiteljskemu stanu. Tu sta se krepko razvijala njegov glasbeni čut in talent. Glasbeni učitelj Čeh Czastka ga je z vso vnemo učil teorije, harmonije in kontrapunkta, skupaj sta igrala vijolino in klavir vse dotlej, dokler ni leta 1882. končal študije in se kot učitelj vrnil v svoj domači kraj, kjer je učiteljeval dve leti in vodil svoj pevski zbor, ki ga je zbral še kot učiteljiščnik. Iz Kobarida je odšel potem v Tolmin učiteljevat in prava sreča je bila v tem, ko se je spoznal tu s slovečim skladateljem Fajgljem. Pridno sta skladala, se vzpodbujala in učila, a žal le leto dni, zakaj Volarič se je preselil na Livek, od koder je pozneje zopet odšel v Kozano, kjer je zelo uspešno deloval sedem let in si stekel nebroj zaslug na glasbenem in glasbeno-pedagoškem polju. Tu in po vsej bližnji in daljni okolici je vzbujal zanimanje in veselje do petja, ustanavljal pevske zборе in jih vodil. Po plodnih sedmih letih se je preselil v Devin, kjer je tudi umrl, žal, prerano, star 32 let, 30. septembra 1895. leta.

Ni pa le bilo znano Volaričevo ime kot izbornega pevskega organizatorja in pevskega učitelja, mnogo bolj je slovel kot vnet in plodovit skladatelj mehko občutenih melodij, ki so na mah osvojila srca vseh. Že kot učiteljiščnik je skladal, z njegovim povratkom iz Kopra pa je bil stvorjen gros njegovega glasbenega skladateljskega ustvarjanja. Iz prvih početkov datirajo njegove skladbe «Slovenski svet — ti si krasan!», «Novinci» in druge. Pred njegovo smrtjo so izšle v zbirki: (leta 1884.) «Venec četrroglasnih pesmi», op. 1.; «Pozdrav iz daljave», op. 2. [parafraza za klavir] (1885.); «Zbirki slovenskih napevov» in «V domačem krogu», op. 4. [potpuri slov. narodnih pesmi za klavir]; «Narodne pesmi», op. 5. (1887.); «Gorski odmevi», op. 6. [četrroglasne pesmi] (1888.); «Slovenske pesmi» [za mešan zbor], op. 7. (1891.); «Zvezdica» [polka-mazurka za klavir], op. 9. (1895.), in «Slovenske pesmi» [za moški zbor], op. 10. (1894.); po njegovi smrti pa sta izšli še zbirki «Skladbe», samospjevi s klavirjem, in «Divja rožica» ter «Slovenskim mladenkam», op. 12., za ženski dvospjev in klavir, dočim je veliko skladb ostalo še v rokopisu.

Anton Svetek.

Rodil se je 15. julija 1875. v Ljubljani, kjer se je tudi šolal. Leta 1895. po maturi se je vpisal na dunajski univerzi kot slušatelj prava in je po končanih študijah služboval v finančni službi v Ljubljani. Novem mestu, Kamniku in končno v Mariboru, kjer je tudi umrl 20. oktobra 1919. leta kot finančni komisar. Že kot dijak v srednji šoli se je marljivo učil glasbe v ljubljanski Glasbeni Matici, svoje znanje pa je izpopolnil na Dunaju za časa visokošolskih študij na konservatoriju pri profesorju Brucknerju. Obče znan je bil kot dober pevec (več let je pel v koncertnem zboru Glasbene Matice) pa tudi kot izboren pevovodja in organist. Že kot sedmošolec je nadomestoval skupno s Premrlom na šentjakobskem koru organista-skladatelja Belarja, po njegovi smrti pa je pomagal v poznejših letih ravnatelju Gerbiću. Pri sv. Jakobu je orglal Svetek približno petnajst let, kot vnet muzikus je orglal tudi v Kamniku in Novem mestu ob slovesnih prilikah in na koncertih. Odlikoval se je po mogočni in lepi igri. Največje zasluge pa si je pridobil pokojni Svetek za pevsko društvo «Ljubljano», katero je iz

skromnih početkov dvignil do mogočnega koncertnega zbora, ki je štel nad 150 pevk in pevcev in je z njim priredil vrsto zelo uspešnih koncertov. Istčasno je ustanovil tudi glasbeno šolo pri «Ljubljani», v kateri je poučeval glasbene nauke od leta 1908. pa do 1915.

Uveljavljal se je tudi kot skladatelj. V izdajah Glasbene Matice sta izšla moška zbora «Pod noč» in «Kaj bi te vprašal?» (zv. XXXII.), v Novih Akordih pesem «Izgubljeni cvet» za mešani zbor, «Vojakova ljubica» za moški zbor, samospeva s klavirjem «Svetla noč» in «Na poljani». Njegove nenatinstvene skladbe, ki pa jih je izvajal na svojih koncertih so: mešana zbora «Slovenska zemlja» in «Ponte dei sospiri» ter nekaj venčkov narodnih pesmi, kakor tudi mogočna zborovska skladba «Daj nam mir, Gospod!» Kritika je priznala njegove skladbe kot izrazite in originalne, pa tudi precej moderne.

Naj bo obema pionirjema slovenske pevske umetnosti ohranjen časten spomin!

Dr. Jos. Mantuani (Ljubljana):

O slovenski operi*

IV.

Čarovnica je skromna dvodejanka in je nastala deset let prej, nego se je prikazala na odru kot A. Stöcklovo glavno kompozitorsko delo. A ni bilo prvo. Skladatelj je poskušal moč svojih kril že prej na manjših skladbah. Zložil je glasbo še za deset drugih dramatičnih del, a samo kot pritlikino: uverture, vložke za soliste in zборе ter instrumentalne točke. To so nastopne. Leta 1870. «Kralj Vondra XXVI». Imenovali so to delo šaljivo «opero»; ima tri dejanja. Besedilo je spisal v češčini J. Illner, prevel J. Illonovič. Glasbo je zložil A. Stöckl, a samo v klavirskem izvlečku (particello); instrumentiral jo je Ant. Foerster. Še istega leta je zložil A. Stöckl glasbo za trodejansko burko s petjem: «Denar, sveta vladar». Spisal Fried. Kaiser, prevel Fran Končan. Izvajala se je ta burka prvokrat že leta 1870., a je prišla z letom 1875. iznova na repertor. — Sledi izvirna igra s petjem «Dimež, strahkranske dežele», dvodejanka v petih podobah s predigro; spisal Jakob Alešovec, uglasbil Ant. Stöckl. Izvajala se je od leta 1873. dalje. — Tudi «Na kmetih», igrokaz v treh dejanjih s petjem, ki ga je nemški spisal Th. Megerle, a prevel Jos. Ogrinc, je nastal leta 1873. Glasbo sta zložila Vojtěch Valenta in Ant. Stöckl. Kak delež ima pri tem eden ali drugi, žal ni nikjer ugotovljeno. Valenta je najbrž zložil napeve in jih morebiti tudi še harmoniziral, dočim bo instrumentacija Ant. Stöcklova. — Za tem sledi «Strehar», veseloigra s petjem v petih podobah. Spisal Louis Angely, prevel Valentin Prešern. Glasbo sta zložila Jakob Alešovec (napeve) in Anton Stöckl (harmonizacijo in instrumentacijo). Izvajali so to veseloigro leta 1875. — Istega leta so spravili na oder pod naslovom «Hišina» enodejansko burko s petjem, ki jo je spisal E. Jacobson, prevel pa J. Gecelj. — Glasbo je zložil Jakob Alešovec, instrumentiral jo je Anton

* Za ves ta oris si pridržujem vse pravice. Uporaba je dovoljena samo z dovoljenjem uredništva po predhodnem obvestilu in proti temu, da se citirajo «Zbori» in avtor. — Pisatelj.

Stöckl. — Leta 1876. so igrali pod naslovom «Cigana» igro iz narodnega življenja v dveh dejanjih. Spisal jo je nemški Fried. Kaiser, prevel Iv. Kalan. Glasbo za petje je zložil Ant. Stöckl. — Gluma enodejanka s petjem pod naslovom «Kje je meja?» je prišla tudi leta 1876. v javnost na slovenskem odru. Spisal jo je Pribislav Ogrinc. Uglasbil je pevske točke Ant. Stöckl. — Še tretjo igro s petjem je prineslo leta 1876. Slovencem: štiri-dejanko: «Cerkvenodolski župnik». Spisal jo je nemški L. Anzengruber, prevel J. Gecelj. Glasbene točke je zložil in pribavil Ant. Stöckl. Za poznejše predstave je zložil — po zapiskih in pripombah — glasbo tudi Anton Foerster. V koliko je to poročilo točno in kateri delež ima Foerster pri tem, se, žal, ne da določiti, ker ni najti notnega gradiva. To bo treba še preiskati, ako se dobe partiture. — Za sedaj imam vtis in osebno domnevo, da je Foerster preuredil in bogateje instrumentiral Stöcklovo skladbo. — Šaloigra s petjem: «Pavliha» v štirih dejanjih je prišla na oder leta 1877. Spisal jo je Iv. N. Nestroy v nemščini (Eulenspiegel, oder Schabernack über Schabernack), prevel Jak. Alešovec, a glasbene točke je prispeval A. Stöckl. Dasi je imel nemški izvirnik že svoje pevske točke, so jih v Ljubljani vendar nadomestili z novimi, zato, da je bila lokalizacija med Slovenci odločnejša in občutnejša. — Še enkrat je bil naš skladatelj slovenski dramatik na uslugo. Leta 1891. so izvajali «Materin blagoslov ali Nova Chonchon», igro s petjem v petih dejanjih. Spisal jo je v francoščini G. Lemoine, prevel Jos. Cimperman. Pevske točke je zložil Ant. Stöckl, pozneje tudi Ant. Foerster. Razmerje ni jasno in delež obeh skladateljev ni ugotovljen; najbrž je Foerster pozneje obogatil Stöcklovo skladbo. — Stöckl morebiti ni prispeval toliko pozitivno-umetniških vrednot k naši dramatični glasbi, da bi morali to podrobneje omenjati. Pač pa je važen člen v razvoju, ki riše in začrtava pot preko ledine in daje naraščaju navodila, kako naj začena dvigati to panogo glasbe. —

Do sedaj navedeni skladatelji, ki so se bavili z opero, so postavljali pri nas prve oporne kolce, da so ji pripravili tla. Delo je šlo bojazljivo od rok, ker so se čutili delavci, navajeni uspeha malih oblik, nekam premalo sigurne na dramatičnem poprišču. V zadnji četrtini 19. stoletja se pa nekoliko češče prikazujejo v javnosti slični poskusi. Četudi niso vselej opere ali operete, prihajajo naši skladatelji vedno bolj v stik z dramatikom po Stöcklovem vzorcu s tem, da prispevajo glasbene točke za drame, veseloigre, burke in podobno. V tem-le pregledu jih bom navajal odslej naprej po njihovi rojstni letnici.

Prvi je že gori omenjeni dr. Benjamin Ipa-vic (1829.—1909.). Razen leta 1864. komponirane operete «Tičnik» je zložil še opero «Teharski plemiči» v treh dejanjih. Besedilo je spesnil Anton Funtek, uglasbena je bila leta 1890. S to opero smo storili Slovenci odločen korak naprej: ne le da smo dobili na oder domačo snov v slovenski besedi, ampak tudi glasbo, ki je potekala iz domačega srca in peresa.

Potem je Davorin Jenko (1835.—1914.), komponist slovenske marzeljeze «Naprej zastava slave». Dasi je nosil vse breme v narodnem gledališču belgrajskem 30 let, je vendar razmerno malo produciral v velikih dramatičnih oblikah, ker je imel vse preveč organizatoričnega posla in vežbanja. Edino njegovo samostojno delo je čarobna opereta «Vra-

čara ili baba hrka» v treh dejanjih. Besedilo je spesnil Romun M. Milo, prevel v srbsčino Vasa J. Živanović. Jenko jo je uglasbil — ali vsaj prvi-krat izvajal leta 1882. z velikim uspehom. — Razen tega je pa komponiral glasbo še za 35 raznih dramatičnih komadov, posebno veseloiger, burk in podobnih stvari; to so nastopne. Četiri milijuna rubalja. — Čika Tomina kuća. — Devojačka kletva. — Divlji lovac. — Don Cezar od Bazana. — Drda. — Dve neveste. — Dve sirotice. — Đavo v srcu. — Đido. — Jovanka Orleanska. — Jurmusa i Fatima. — Knez Dobroslav. — Kućna kapica dr. Fausta. — Markova sablja. — Mloš u Latinima. — Moje mezimče. — Mramorna srca. — Pobjeda. — Potera. — Poručnik Rajf. — Pribislav i Božana. — Radnička pobuna. — Rob. — Robert đavo. — Seoba Srba. — Seoska Lola. — Srpske cveti. — Tri svetla dana. — Vanda. — Vidosava. — Zadužbina. — Ženski raj. — Za vse te je zložil Jenko uverture, instrumentalne vložke, zборе, solospve, duete, tercete in kvartete. — Večina teh komadov je prevedena iz drugih evropskih jezikov, posebno iz nemščine, na srbski jezik. Dasi je imelo več teh dram že v izvorniku tudi vse glasbene točke, so jih vendar zamenjali z novimi, da so zvenele bolj narodno; in Jenko jih je moral komponirati, kot gledališni kapelnik, pogosto — rekel bi kar čez noč. Nekatere imajo tudi visokoglasbenometniško vrednost, kakor n. pr. za Mat. Bana zložena resnobna žaloigra: «Vanda, kraljica leška». Pri nekaterih je celo potratil preveč umetnosti na šibko podlago, kakor n. pr. pri Ilićevi žaloigri «Pribislav i Božana». — A. Foerster (1837. do 1926.) je bil tudi že naveden gori, ko smo omenili njegovo opereto, pozneje predelano v opero «Gorenjski slavček». Na tem mestu nam je le še dopolniti oris njegovega muzikalnega dela na poprišču glasbene dramatike. Ob robu groba se je mož še vsedel, da napiše glasbo za obširno besedilo: «Dom in rod». Libretto sta spisala dr. Fr. Göstl in dr. Fr. Mohorič. Foerster je prevzel uglasbitev, a preden je prišla opera, obsegajoča štiri dejanja, skozi vse vice pregledovanja, je Foerster odložil pero in se preselil na boljše livade.

Foersterjev nekoliko mlajši sodobnik, Fran Gerbić, tiha, poetiška in razglabljujoča duša, se je poskusil tudi na poprišču opere, s katero je začel v javnosti svojo kariero kot junaški tenor. Gerbić ima za lokalno zgodovino naše opere posebne zasluge. Ko je prišel leta 1886. v Ljubljano na poziv «Dramatičnega društva», je takoj poskušal uvesti stalne operne predstave. To ni šlo hitro in lahko. Zato je izvajal z močmi, ki so mu bila na razpolago, posamezne speve, prizore in dejanja tedaj slovečih oper s poslovenjenim besedilom. Pozneje je pa tudi sam komponiral in celo pisal in priredil besedilo. Prva njegova opera je bila «Kres», v treh dejanjih. Libretto je spisal sam (op. 38). Delo se ni še izvajalo. Drugokrat je stopil na oder z dvodejanko «Nabor». Besedilo je priredil sam po noveleti Hugona V. Gerbića. Izvajala se je ta opera v Ljubljani.

Zmisel in potreba za izrazitost čuvstvovanja je prodrla tudi v tiho samostizost celico muzikalnega redovnika o. Hugolina Sattnerja (* 1851.). Ko je pokazal svojo umetnost v cerkvenih skladbah: pesmih in slovesni maši, v kantatah in oratoriju, je stopil še za stopinjo više in se lotil opere. Tako je nastala trodejanka «Tajda». Besedilo je spesnil Ivan Pregelj. Izvajala se je v Ljubljani.

Kmalu potem, ko je bila stopila Sattnerjeva opera na deske, se je poslovil od nas Fran Seraf Vilhar (1852.—1928.), sin moža, ki je dal Slovencem prvo izvirno opereto. Večino svojega življenskega in umetniškega dela — skoraj bi smeli reči vse — je posvetil hrvatskemu narodu. Med Hrvati se je naturaliziral, da je čutil pretežno hrvatsko. Snov njegovih oper je — naravno — hrvatska kakor tudi besedila. Uglasbil je te-le opere: 1. «Zvonimir». Žal da ni popolna. Vilhar je hotel besedilo pisati sam in je prvo dejanje tudi res dovršil in je uglasbil. Delo je potem obležalo. Ko se je pozneje sešel s Silvijem Kranjčevićem, sta se zmenila, da Kranjčević napiše besedilo še za drugo in tretje dejanje. Opera je bila torej predvidena kot trodejanka. A Kranjčević se ni požuril z delom in je umrl, preden je napisal kako črko za oba nadaljnja čina. Tako je «Zvonimir», žal, ostal torzo. — Sledila je druga opera «Smiljana», v dveh dejanjih. Libretto je napisal po Tomičevi «Pastorki» Milan Kreković. — Tretja opera je bila «Ivanjska kraljica», v enem dejanju. Besedilo je spesnil Milivoj Podravski. — Sledila je četrta opera «Lopudska sirotica», trodejanka, za katero je spisal libretto dr. Milan Ogrižović. — Podal se je tudi na polje vesele muzike. Uglasbil je opereto pod naslovom «Gospođa Pokondirovička», v treh dejanjih; besedilo sta spisala Viktor Badalić in Arnošt Grund. Zaključil je Vilhar svoje dramatično-muzikalno delovanje z burlesko «Ustaške nevolje», ki je sam ni smatral za prvovrstno delo, ampak nekako za «mašilo», ker je bil tudi napram sebi strog v sodbi, dasi je imela velik uspeh. —

Poseben slučaj imamo pri jako nadarjenem glasbeniku, ki je bil rojen 1859. v Ljubljani, a umrl je leta 1914.: Anton Valentin Ferdinand Krisper. Študiral je na dunajskem konservatoriju in bil sošolec in prijatelj slovitega Gustava Mahlerja. Uglasbil je opero, ki so jo peli v Pragi, najbrž leta 1885., ko je bil Mahler kapelnik tamošnjega nemškega deželnega gledališča. Ker je bil uspeh nepovoljen, je pustil Krisper skladanje. A o operi ni bilo dosedaj dognati ničesar: ne o snovi, ne o libretistu, ne o obsegu, ne o glasbi in njeni kakovosti. V bivšem nemškem deželnem gledališču ni partiture in nikakega poročila v aktih. Vendar ni izključeno, da se bo dala ta zadeva še pojasniti.

Natančneje smo poučeni o delovanju Viktorja Parme (1858.—1924.). Obogatil je našo glasbeno-dramatsko literaturo z nastopno označenimi deli. 1. «Urh, grof Celjski». Opera v treh dejanjih. Besedilo je spesnil Anton Funtek. Izvajala se je prvič leta 1895., dovršena je bila leto prej. Libretto je predelan po besedilu «Teharski plemiči». — 2. «Ksenija». Opera enodejanka. Libretto je spisal po Parmovi osnovni ideji dr. Fr. Göstl. Komponirana je bila leta 1896., prvič izvajana leta 1917. — 3. «Stara pesem». Dramatična romanca (opera) v treh slikah. Libretto je spisal v italijanščini G. Menasci, prevel Ivan Cankar. Komponirana je bila leta 1897., prvič je prišla na oder leta 1898. — 4. «Caričine amazonke». Opereta v treh dejanjih. Libretto je spisal A. D. Borum (psevdonim za Dolleczek); prevel Fran Govekar. Komponirana leta 1902., prvič izvajana leta 1903. — 5. «Nečak ali Lukavi služnik». Opereta v treh dejanjih. Libretto je spisal E. Hirsch, prevel Roman Romanov. — Dovršena je bila leta 1906., prvič izvajana leta 1907. — 6. «Apolonov

hram». (Tudi «Venerin hram»). Opereta v treh dejanjih. Besedilo sta spisala B. Felden in B. Lwow-sky, poslovenil E. Kramer. Dovršena je bila leta 1908., prvokrat je bila izvajana leta 1909. — 7. «Za-ručnik v škripcih». Opereta v treh dejanjih. Besedilo je spisal Arnošt Grund. Komponirana leta 1916., prvokrat izvajana leta 1917. — 8. «Zlato-rog». Opera v treh dejanjih in predigro. Besedilo je priredil po pesnitvi Rudolfa Baumbacha R. Brauer; prevel je je Cvetko Golar. Komponirana je bila leta 1919./1920., premiera se je vršila leta 1921. — 9. «Pavliha». Komična opera v treh dejanjih. Libretto je spisal V. Rožanski (Kovačič). Dovršena leta 1924., ko je bela žena iztrgala neumorno delov-nemu skladatelju pero iz rok.

Dalje.

Naši skladatelji

Ludovik Puš je bil rojen 12. januarja 1896. v Velikih Česnjicah pri št. Vidu na Dolenjskem iz revne, kmečke, a zelo muzikalčne družine. Njegovi dedje so bili muziki — sicer kmečki in nešolani, a zato nič manj nadarjeni —, oče njegov še danes v visoki starosti izvrstno igra citre in ima čudovit posluš, po materi je pa najbližji sorodnik znane pevske družine Zupanove v Ljubljani.

Že mlad deček je kazal izreden posluš in pevsko zmožnost in je s svojimi sestrami, ki so vse dobre pevke, na paši prepeval k melodiji alt po posluhu. Ko je oče kupil star harmonij, je sinko sam od sebe poiskal akorde na tipkah in je po posluhu iskal modulacije.

Ko je prišel desetletni fantek v gimnazijo v zavod sv. Stanislava, se je tu odprlo njegovi glasbeni nadarjenosti široko polje udejstvovanja. Blag dobrotnik mu je podaril vijolino in takoj prvo leto se je z vnmom lotil učenja, ki ga ni opustil do mature. Naslednje leto se je pričel učiti tudi igre na klavir, nato na harmonij in v višji gimnaziji še orgel. Za klavir in orgle je imel odličnega učitelja Stanka Premrla, za violino in druge instrumente pa zelo nadarjenega in natančnega prof. Vojteha Hybaška, ki je glasbeno izšolal mnogo gimnazijskih letnikov (Dr. Dolinar, Tome, Mav i. dr.). Gotovo je v največji meri zasluga škofijske gimnazije v št. Vidu nad Ljubljano, ki nudi priliko za priučitev vsem mogočim instrumentom in goji v odlični meri tudi petje, da je izšlo iz nje dokaj glasbeno dobro izšolanih abiturientov. Ker je bil mladi dijak Puš uporabljiv za vsak instrument, se je — včasih po potrebi, največkrat pa iz znanjaželjnosti — lotil tudi orkestralnih instrumentov. Pri godalnem kvartetu je igral cello, pri orkestru kontrabas, nato rog in trompeto. Razumljivo je, da si je z učenjem vseh teh glasbil razširil glasbeno izobrazbo. Pri dijaškem pevskem zboru je sodeloval ves čas svojih študij; začel je pri sopranu, končal pri basu. Že v peti šoli je vodil zbor dijaškega društva; od tedaj dalje je imel vedno do danes opraviti z zbori. Še celo pri vojaki.

Po vojni je stopil v bogoslovje in dovršil pet semestrov te fakultete. Tudi tu se je živahno lotil zlasti petja, imel je v semenišču zelo dober zbor, še lepši pa oktet. Za veliki teden je sam naučil zbor bogoslovcev vse predpisane litur-gične speve, ki se pojó v stolnici. Že v gimnazijskih letih, pa tudi in zlasti v bogoslovju je mnogo študiral glasbeno teorijo. Izredni napor, ki si jih je nalagal poleg rednih svojih dolžnosti, so mu v vojni zrahljano zdravje docela uničili. Na nujen zdravnikov nasvet je moral sredi leta zapustiti študij, svoj zbor in petje, in oditi v zdravljenje. Lotila se ga je zelo nevarna bolezen, sušica. Po dveh letnem zdravljenju v raznih zdraviliščih si je opomogel toliko, da je poiskal primerno službo, ki jo je dobil na kmetijski šoli na Grmu, kjer sedaj biva. Na druge študije ni bilo več misliti, kakor na tiste, ki jih je zahtevala njegova služba — namreč pedagoške. Sedaj je prefekt in učitelj na grmski šoli in ima — sam kmetijski sin — dovolj prilike, vcepljati kmetiskim mladeničem poleg drugih naukov tudi ljubezen do petja v mlada srca.

Ko je prišel v Novo mesto, je vladalo tam v pevskem oziru pravo povojno mrtvilo. Njegovo pevsko srce pa ni

strelalo brez petja. Poiskal je pevcev in izšolal moški oktet, ki je nastopal ob raznih prilikah. Z odhodom nekaterih pevcev se je skrčil oktet v kvartet, ki je bil zares izvežban in je tako lepo prepeval, da je zasloval tudi izven Novega mesta. Ker je bil kvartet le bolj za omizja in ne za koncertne nastope, je Puš sprožil misel na ustanovitev zbora Glasbene Matice v Novem mestu. Glasbena Matica mu je poverila organizacijo in vodstvo takega zbora, ki ga je ustanovil v jeseni leta 1925. S tem zborom je priredil tri koncerte, med katerimi je omembe vredna zlasti Foersterjeva akademija v februarju 1927. Zaradi nesoglasij z odborom Matičnega zbora je odstopil in ustanovil nov pevski zbor «Gorjanci», ki ga vodi še danes in je dosegel z njim zlasti z znanim cerkvenim koncertom leta 1929. in sedaj s koncertom narodnih pesmi lepe uspehe, ki mu jih je so-glasno priznala vsa kritika.

Njegove skladateljske zmožnosti je težko presoditi, ker je bila do sedaj objavljena le ena sama njegova skladba v «Cerkvenem Glasbeniku». Kot dijak — zlasti visokošolec — se je več ukvarjal s komponiranjem, a dolgotrajna bolezen, ki jo je sedaj docela premagal, mu je ubila nadaljnji razmah v tem pogledu. Šele zadnje čase je zopet prišel za pero in napisal nekaj zborov, ki jih poje s svojimi pevci, ter za zadnji koncert harmoniziral večje število narodnih pesmi. Našim naročnikom ga v današnjem zvezku predstavljamo kot prireditelja narodnih pesmi in ga v krogu svojih so-trudnikov prav iskreno pozdravljamo!

Iz naših organizacij

PEVSKI PRAZNIKI V KOTORU.

Na Duhovo je vzkipele starodavni Kotor pod sivim, ponosnim Lovčonom mladostnega, veselega življenja, kjer se je v dnevih 8. in 9. junija vršila proslava 90letnice srbskega pevskega društva «Jedinstvo» ter IV. letna redna skupščina Južnoslovenske pevske zveze. Na to pomembno, menda edinstveno pevsko slavo, so pohiteli pevci in njihovi prijatelji iz bližnjih pa tudi oddaljenih krajev vse Jugoslavije in celo izven njenih mejá v tako velikem številu, da je malo mestece jedva razmestilo in prehranilo tako mogočno pevsko vojsko.

Korporativno se je udeležilo te proslave glasbeno društvo «Njeguš» iz Cetinja, srbsko cerkveno pevsko društvo iz Sombora, Sremske Mitrovice in «Sloga» iz Dubrovnika ter hrvatsko pevsko društvo «Zvonimir» iz Mule (Boka), mestne godbe iz Dubrovnika in Tivata, ki sta poleg domače mestne godbe iz Kotora vse dneve razveseljevale goste ter sodelovale pri sprevodih, koncertih in zabavah. Tudi slovenska pevska društva se niso ustrašila dolge, naporene poti po železnicah in morju. Pevski zbor Bralnega društva v Trziču se je podal na pot kar z dvanajstimi člani pod vodstvom svojega predsednika Karla Bocaka. Vsa ljubljanska društva in večina včlanjenih društev sta zastopala odbornika Hubadove župe, predsednik pevskega društva «Slavec» Hladnik Ivan in tajnik pevskega zbora ljubljanske Glasbene Matice Gerčar J., snujočo se župo Bratov Ipavcev v Mariboru je zastopal predsednik pevskega zbora mariborske Glasbene Matice Arnuš. Od drugih je v J. P. Z. včlanjenih pevskih društev je bilo navzočih skupaj 52 delegatov, ki so zastopali 26 pevskih zborov in pet žup, ki so bile do sedaj ustanovljene v J. P. Z.

Dne 8. junija zjutraj so prihajale ladje in ladjice, avtobusi in taksiji z gosti, katere so spremljali domačini z godbo in velikim navdušenjem, ki je odmevalo v krasnem jutru po sinjem Kotorskem zalivu in mogočnih skalah orjaških velikanov, ki okrožajo to čudovito luko. Zastopniki pevskih zborov so se morali kmalu posloviti od pestrih ulic, da na skupščini slišijo poročila funkcionarjev Savezne uprave ter si začrtajo smernice za nadaljnje delovanje. V odsotnosti zadržanega predsednika dr. V. Novaka otvori prvi podpredsednik Savezne uprave dr. Putnik skupščino. Poročila vseh Saveznih funkcionarjev niso bila preveč razveseljiva, ker društva ne vrše napram upravi svojih obvez, zlasti ne obvez materialnega značaja. Poudarjene so bile okolnosti, da so domala vsa pevska društva v skrajno slabih finančnih raz-

ineral, da je sport odvezel mladino resnemu delu v pevskih društvi, da peša zanimanje za umetniške koncerte, vendar se morajo najti zdravila, da bo mogla centralna pevska organizacija delovati v smernicah, začrtanih na vseh prejšnjih kongresih. Potrebne bodo žrtve in podvojiti se mora delo v društvi samih, poleg tega pa pritegniti k sodelovanju tudi nepevce in javne institucije ter oblastva, ki naj prevzamejo del bremen v društvi. Saj obstoja ta uvidevnost ponekod že sedaj. Tako je n. pr. Banská uprava na Cetinju prispevala glasbenemu društvu «Njegoš» 10.000 Din kot podporo za obisk in sodelovanje na pevskih svečanostih v Kotoru. Savezna uprava se je resno trudila izposlovati za včlanjena društva ukinitvev davščin od koncertnih prirediteljev ter popust na železnicah za nastope izven domačega kraja, vendar ji do sedaj ni uspelo, doseči to kot trajno pridobitev za vsa včlanjena društva, pač pa je J. P. S. v tem pogledu uspešno interveniral v 35 primerih za posamezna društva. V J. P. S. je vstopilo v preteklem letu 23 novih društev, vrnila sta se tudi «Lisinski» in «Mladost» iz Zagreba, kjer obstoja Strossmayerjeva župa, katero zastopa na skupščini v Kotoru dr. Njemčević. Savezna uprava je pričela tudi razgovore s Hrvatskim pevskim savezom ter bo nadaljevala te tudi v bodoče, da se končno združijo vsa pevska društva v enotni državni pevski organizaciji. Na skupščino je prišlo mnogo pozdravnih brzojavk, med drugimi Slovenske pevske zveze v Katowicah, predsednika J. P. Z. dr. Novaka, predsednika Hubadove župe dr. Šviglja, pevskega društva «Ljubljanski Zvon» in drugih. Vdanostne brzojavke pa so bile poslani Nj. Vel. kralju, predsedniku vlade, prometnemu in prosvetnemu ministru in dr. Novaku. Soglasno je bil na koncu izvoljen ves prejšnji odbor, ki je po daljši debati sprejel izvolitev z mogočnim in energičnim pozivom, da naj vsa društva vrše vestno svoje dolžnosti. V artistični odsek Savezne uprave so bili izvoljeni poleg drugih Vasilij Mirk iz Maribora ter dr. Dolinar in Z. Prelovec iz Ljubljane.

Zasedanje skupščine se je vršilo v dvorani Oficirskega doma zjutraj in popoldne 8. junija ter je bilo ob 12. uri naslednjega dne zaključeno z daljšo resolucijo. Med zborovanjem delegatov pa so se po ulicah vršili sprevodi, v katerih so korakali pevski zbori z zastavami — tudi Tržič jo je prinesel s seboj — vojaštvo, svečeništvo ter množica v pestrih črnogorskih in drugih narodnih nošah, v pravoslavni katedrali se je vršila liturgija, na trgu sv. Nikolaja v pristanišču so menjaje dajale vse godbe promenadne koncerte. Vse to v proslavo častiljive 90letnice «Jedinstva», ki je priredilo 8. junija zvečer na vrtu pred hotelom v pristanišču svoj slavnostni koncert. 56 mladih grl je nastopilo na prostem pod vodstvom Antona Šulića, okrožnega sodnika v Kotoru. Spored je obsegal: Mokranjčev X. rukovet, Mascagnijevo «Cavalleria rusticana» (vstopni zbor iz opere), Bazinovo «Atila pred Rimom» ter k sklepu narodne jugoslovanske pesmi v harmonizaciji pevovodje A. Šulića — izvajano vse v mešanem zboru. Zboru je bil poklonjen velik lovorov venec od pevskega zboru iz Sombora, med posameznimi deli pa je na drugem koncu vrta sviral mestna godba iz Tivata. «Jedinstvo» se lahko ponaša z mnogo nadpovprečno kvaliteto, z jasno izgovorjavo in svežimi, mladostnimi glasovi. Bo menda res, da mladina tu nima prilike za sport, zbog česar dobi tudi čas za pridno posecanje pevskih vaj. V zboru se zbira mladina pravoslavne in rimsko-katoliške veroizpovedi, cirilica in latinica, Srbi in Hrvati so si tu podali prijateljsko roke in žanjejo že decenije razveseljive uspehe. Ravno «Jedinstvo» ima največ zaslug, da je Kotor danes jugoslovanski, ker je znalo vzgajati narodno zavedni naraščaj.

Po koncertu se je napotila tisočglava množica na prostorni vrt novega hotela «Slavija», da z nasprotni strani pristanišča opazuje čarobno razsvetljavo. Zažarela je vsa obala, zidovje trdnjave, nepregledne serpentine, ki vodijo na Cetinje in Lovčen, v tisočeri raznobarnih lampijončkah, zadonele so zračne bombe, nebo je zažarelo od svetlih zračnih balonov, raznobarnih vrtečih se raket z zlatimi fontanami in srebrnim dežjem, vmes pa so pokale visoko v zraku goreče kače s silo topa, orjaški zvok teh je odmeval v bajno razsvetljenih strmih skalah, ki okrožajo Kotor od slavnega Krivošije, nazvanega Bokeljski Davos, na eni in Lovčena na drugi strani, po zalivu pa so promenirali

okrašeni in razsvetljeni čolni v raznih skupinah z godbami in manjšimi zbori. Bajna beneška noč, katere ni mogoče popisati. Kakor da so hoteli Kotorčani prikazati v fantastični obliki spomine na strašne čase svetovne vojne, ko so tod donela smrtonosna orožja in se odigrali strašni prizori. Res, čudovito lep je Kotorški zaliv s svojimi zaviti fjordi in strmimi gorami, pred katerih lepoto tujci dobesedno poklekajo, ko jih zagledajo.

V ponedeljek opoldne je priredila mestna občina z «Jedinstvom» banket za goste v hotelu «Slavija», katerega se je udeležil tudi odposlanec Nj. Vel. kralja polkovnik Marković, funkcionarji «Jedinstva», predsednik občine in delegati pevskih društev. Izgovorjeni so bili plameneči govori, ki so proslavljali 90letnico «Jedinstva» in njega zasluge ter splošno pesem, ki je največ pripomogla za zblizanje plemen v Jugoslaviji. V imenu vseh delegatov pevskih društev je spregovoril glavni tajnik J. P. S. prof. Kosta Manojlović, ki vidi v «Jedinstvu» simbol našega ujedinitvenja, kjer delujejo v društvu v bratskem objemu Srbi in Hrvati ter hodijo že decenije po poti čistega, idealnega, resničnega Jugoslovanstva, katerega nosi v svojem programu Južnoslovenski pevački Savez na prvem mestu. Glavni tajnik poziva navzoče delegate in goste, da podpro delo Saveza, da se končno po desetletnem eksperimentiranju približamo resničnemu Jugoslovanstvu. Govorniku so priredili navzoči prisrčne ovacije.

Kot zaključek pevskega praznika se je vršila zvečer na ogromnem, bogato okrašenem in razkošno razsvetljenem vrtu hotela «Slavija» veselica, katero pa je prav za prav imenovati veliko pevsko tekmo, in pri kateri so sodelovali posamezno in v skupnih nastopih vsi navzoči pevski zbori, vmes pa so igrale godbe. Nad pristaniščem je bila postavljena lesena tribuna z zadnjo in obstranskimi stenami, kjer so nastopili: Hrvatsko pevsko društvo «Zvonimir» iz Mula (Boka), Glasbeno društvo «Njeguš» s Cetinja, Srbsko cerkveno pevsko društvo «Sloga» iz Dubrovnika, Srbsko cerkveno društvo iz Sombora in Srbska cerkvena pevska družina iz Sremske Mitrovice poleg domačega Srbskega pevskega društva «Jedinstva». Nastopi so se vrstili od osmih do polnoči, občinstvo je bilo ves večer zelo disciplinirano, da je bilo mogoče uživati koncert v popolnem miru in lepem razpoloženju. Težko je kateremu iz nastopivših zborov dati prednost. Vsi so dobri, mnogo nad povprečnostjo, z izvrstnimi zborovodji, z mladimi, svežimi glasovi, zlasti ženskimi. Posebno so se odlikovali «Sloga» iz Dubrovnika, «Njeguš» s Cetinja in «Jedinstvo» iz Kotora, vendar tudi drugi ne zaostajajo za omenjenimi. Gotovo mi na severu nismo pričakovali, da zmore skalnati jug in celo oddaljena Črna gora tako dobre, sposobne zборе, ki se lahko kosajo z našimi nadpovprečnimi zbori. Bo končno pač treba tudi nam utihniti in ne samo govoriti, kako dobri pevci smo, ter se resno poprijeti sistematičnega dela v zborih. Pojmi o temnih balkanskih razmerah, ki straše pri nas, nam bodo lahko kmalu svetle točke in močni klici, da se vzdramimo iz zaspanosti in stopamo s časom naprej. Jakob Gerčar.

Op. ur. Dodatno k poročilu tajnika Ljubljanske župe Gerčarja objavljamo še govor predsednika «Slavca» I. Hladnika na tej skupščini. Izčrpano poročilo o zborovanju pa prinaša tudi «Muzički glasnik» društva Stanković v Beogradu.

Veledenjena skupščina!

Dovolite, da Vam orišem položaj naših pevskih društev v Sloveniji, oziroma v Hubadovi župi, da morete predloge, s katerimi so nas naša društva poverila, pravilno tolmačiti, ker naša pevska društva apelirajo na uvidevnost cenjene skupščine in trdno upajo, da bo skupščina vse naše težave pravilno razumela.

Vsa naša pevska društva so z velikim veseljem pozdravila misel, da se ustanovi enotna centralna pevska organizacija, zavedajoč se, da more le jaka enotna organizacija pripomoči našim društvom do tiste veljave, ki jo zaslužijo za svoje kulturno delo, ki ga vršijo z gojitvijo naše lepe, nam nad vse drage slovenske, jugoslovanske in slovanske pesmi sploh.

Da znamo mi slovenski pevci ceniti vrednost skupne organizacije, naj Vam bo dokaz to, da smo že davno pred svetovno vojno ustanovili Zvezo slovenskih pevskih zbo-

21. 1930, VI, 4. str. 42, 43
rov. Ko je leta 1908. pevsko društvo «Slavec» kot prvi ponel našo slovensko pesem med brate Čeha in je zato na proslavo 25letnice tega društva leta 1909. prišlo preko 500 Čehov v Ljubljano, je na tej proslavi padla prva misel o ustanovitvi Vseslovenske pevske zveze, katere udeležitev je takrat prevzela Češka Pěvecká Obec. Razne neprilike v bivši Avstriji, kakor tudi zbruh svetovne vojne so uredničenje te misli preprečile.

Po končani svetovni vojni smo takoj iskali stikov z ostalimi jugoslovanskimi pevske društvi in tako je prišlo do ustanovitve Južnoslovenskega Pevaškega Saveza, katerega ustanovitev smo Slovenci z veseljem pozdravili.

Poudariti moram, da se rekrutirajo naša društva z malimi izjemami iz manualnega delavca, obrtnika in kvečjemu še iz malega uradnika, ki po trudapolnem, največkrat slabo plačanem dnevnem delu žrtvujejo tedensko po dva do tri večere na oltar naše pesmi.

Potrebno je, da pogledamo, kako delujejo ta društva in s kakšnimi sredstvi se vzdržujejo. Evidentno je, da mnoga društva ne morejo delovati, ker nimajo denarja. Vsak aparat, najsi bo še tako skromen, ima najpotrebnejše izdatke, katerim se ne more izogniti; to so stroški za: najemnino društvenega lokala, honorar pevovodji, luč, nabava not, razne članarine itd. V kakšnem razmerju stojijo ti izdatki k dohodkom, naj Vam pojasni članek, katerega sem napisal in ki je izšel v «Zborih» v letošnji drugi številki meseca aprila, ki se glasi:

*

Kako naj ta društva pri navedenih dohodkih krijejo vse izdatke za sebe ter vzdržujejo župo in naj plačujejo določene prispevke centralnemu odboru Saveza.

Iz navedenega morate uvideti, da je to nemogoče, da pa na drugi strani od pevcev ne moremo zahtevati še večjih denarnih žrtev, kakor jih že itak plačujejo, in te niso majhne. Za primer naj Vam služi tole:

Pevsko društvo «Slavec» je priredilo letos koncert v Tržiču in drugi dan popoldne koncert v zdravilišču Golnik. Tržič je oddaljen od Ljubljane približno 50 kilometrov in se je koncerta udeležilo 54 pevk in pevcev. Ker po novi odredbi prometnega ministrstva pevska društva nimajo pravice do polovične vožnje na železnici, so znašale voznine 35 dinarjev za osebo, skupaj torej 1925 dinarjev.

Če računamo skromno prehrano za večerjo, zajtrk, obed in prenočišče za osebo 50 dinarjev, je to skupaj 2750 dinarjev, in razni stroški, programi, reklama, voznja z avtobusom itd. le 700 dinarjev, znašajo skupni stroški 5573 dinarjev.

Ker so znašali skupni dohodki približno 1350 dinarjev, so morali pevci in pevke ostanek stroškov v znesku nad 4000 dinarjev kriti sami, kar pomeni, poleg drugih malenkosti, za vsakega približno po 75 dinarjev, in to samo zato, da je društvo vsaj enkrat moglo nastopiti na koncertu, pri tem pa za društveno blagajno ni prav nič ostalo.

Kot predsednik «Slavca» sem vam orisal razmere v našem društvu; vendar dela tako večina naših pevske društev in dostikrat mora odbor, če sklene v svoji seji kaj prepotrebnega nabaviti, zbirati med odborniki po 10 ali 20 dinarjev, ker bi se drugače tega ne moglo kupiti. Priznali mi boste, da je potreba precej idealizma, če pevec poleg časa za vajo in seje ter članarine žrtvuje za marsikaterega občutne vsote za društvo, katero mu prav za prav ne more nič nuditi.

Da imamo med našimi pevci zares požrtvovalne ljudi, naj omenim še to, da ima naša župa tajnika v osebi gospoda Gerčarja, ki vrši vse obširne tajniške posle župe z izredno vestnostjo za borih 100 dinarjev mesečno, ker mu več ne moremo plačati. Pa tudi vsi funkcionarji pri društvih delajo samoobsebi razumevno popolnoma brezplačno.

Ker vlada jo v malone vseh naših pevske društev opisane razmeje, smo na našem zadnjem občnem zboru to za nas najbolj pereče vprašanje temeljito obravnavali in je ta občni zbor poveril izvoljene delegate z nalogo, da pojasnijo na kongresu položaj naših društev. Občni zbor je bil trdno uverjen, da bo kongres te naše besede vzel za resne in dal upravno odboru Saveza nalogo, da posveti vse svoje moči izboljšanju neznosnih razmer naših pevske

društev, ker gotovo Savez ne bo dopustil, da bi naša društva zaradi prevelikih bremen, katerih pod sedanjimi razmerami ne zmorejo, bila primorana prenehati z delovanjem. Prepričani smo tudi, da bodo odločilne oblasti, katerim bo ta naš apel veljal, znale ceniti požrtvovalno in nesebično delo vseh naših pevske društev, žup in Saveza.

Zato stavljam v imenu sklepa zadnjega občnega zbora Hubadove župe v Ljubljani kongresu Južnoslovenskega Pevaškega Saveza naslednje predloge:

1.) Letna članarina v Savezu včlanjenih društev naj se določi takole: društva z manj kot 50 rednimi člani letno 100 Din, društva z več kot 50 do 100 rednimi člani letno 150 Din, društva z nad 100 rednimi člani letno 350 Din.

2.) Izposluje naj se pri odločilnih oblastvih za vsa pevska društva za vse koncerte popolno oprostitev taks in davka.

3.) Izposluje naj se pri prometnem ministrstvu pravica do četrtinske vožnje na železnicah in parnikih za koncerte pevske društev izven sedeža društva, za pevce pri korporativnih voznjah.

4.) Društva naj se oproste plačevanja članskega prispevka po 1 dinar od vsakega pevca, ker je to za naša društva preveliko breme. Ko si bodo naša društva opomogla, se gotovo niti eno društvo ne bo branilo izpolnjevati napram Savezu svojih dolžnosti, katere v principu priznavamo in se jih tudi zavedamo. Župo bodo vzdrževala društva.

5.) Savezna izdanja naj izdaja upravni odbor sporazumno z župnimi odbori in naj se ozira na vsa, tudi slabjša društva.

6.) V saveznem glasilu naj se objave tičoč se vseh društev, prinašajo po možnosti v latinici, da bodo razumljive vsem društvom.

7.) Kot vidni znak priznanja našim starim pevcem in v vzpodbudo mladim pevcem naj bi upravni odbor izdal članom pevske društev, ki delujejo v njih že nad 20 let, savezne znake, o katerih nabavi je Savez na svojem kongresu v Beogradu že sklepal.

Navedeno prosim, da ne smatrate morebiti kot opozicijo, temveč kot točen popis razmer v skoraj vseh slovenske pevske društvih. Naša dolžnost je, da Vas točno informiramo o resničnem stanju naših društev; od Vas, kakor tudi od bodočega upravnega odbora pa zavisi obstoj in delovanje malone vseh pevske društev. Nismo separatisti, kakor se nam je svoj čas neupravičeno očitalo, ne — ponosni smo na svoje malenkostne uspehe, ki smo se jih naučili v pošteni borbi pridobiti, vendar nam je vsak pevec brat, naj si bo doma izpod Karavank, na slavnem Kosovem polju, v rodovitnem Banatu ali ob sinji Adriji, katere naj združi enoten, močan Pevački Savez.

Pri tej priliki bi še v imenu pevskega društva «Slavec» predlagal, da bi se vršil X. letni kongres Saveza v Ljubljani ob priliki 50letnice «Slavca».

«Zbori» so odslej oficijelno glasilo Hubadove župe J. P. S.

Vsa v Hubadovi župi J. P. S. včlanjena društva morajo biti naročena na «Muzički glasnik» društva Stanković v Beogradu.

Vsi moški zbori Hubadove župe J. P. S. naj študirajo za eventualne skupne nastope te-le skladbe: E. Adamičev «O č e n a š» (note se dobe pri župi), A. Foersterjevo «U m r l j e m o ž» (note se dobe pri Glasbeni Matici), Z. Prelovčev «Z a d n j e s l o v o» (note se dobe pri upravi «Zborov»). Vsi mešani zbori pa naj študirajo E. Adamičev «Z a b u č a l e g o r e» (Teče voda), note se dobe pri upravi «Zborov»). Vsi jo intonirajte pol tona nižje, v E-duru. — Prosim odgovora na mojo okrožnico. — Župni pevovodja.

Pevska društva poleti večinoma nimajo rednih pevske vaj. Želimo pevovodjem, pevkam in pevcem vesele in zabavne počitnice. Po oddihu pa pojdimo pogumno zopet na novo delo!

Letni redni občni zbor pevskega zbora Glasbene Matice ljubljanske dne 16. junija 1930, ob četrt na devetnajsto uro. Navzočih je bilo 26 članic in 25 članov zbora ter ravnatelj Mirko Polič. Ob pol devetnajsti uri otvori predsednik 39. letni redni občni zbor, pozdravi navzočne in ugotovi sklepčnost ter omenja, da je bil občni zbor pravilno in v pravem času prijavljen policijski upravi. Pečenko poudarja, da je letos bilanca našega delovanja visoko aktivna,

čemer se moramo zahvaliti pred vsem pevovodji Poliču, pa tudi vsem pevcem, ki so s svojo marljivostjo in discipliniranostjo omogočili in pripomogli do tolikih uspehov. Zahvala pa gre tudi Zepiču, ki je pomagal Poliču, nadalje ravnatelju Mahkoti, ki sicer odklanja vsako pohvalo, vendar pa je njegovo delo tako ogromno in pošteno skozi in skozi, da moramo to — četudi v njegovi odsotnosti — krepko poudarjati. Kdor bi dvomil nad tem delom, je v zmoti, ni Matičar in bi bilo podlo misliti nasprotno. (Ovacije gospodu Mahkoti.) Fluktuacija v zboru ni imela za zbor bistvenih sprememb. V jeseni bodo sprejeti kot redni člani zbora in obenem kot člani društva Glasbene Matice vsi oni pevc, ki so sodelovali vsaj dve leti v našem zboru. Zbor je po svojih zastopnikih v večini v odborih Filharmonične družbe in v glavnem odboru, zato se nam ni treba bati kakih presenečenj. V javnosti je naš sloves zrasel, čemer se imamo zahvaliti poleg našega dela še neugodni in neiskreni kritiki, ki je končno kot neresna in osmešena obmolknila. Finančno se zbor ni mnogo udeleževal, ker voditi domala ves denarni promet društvo Glasbene Matice v svojih rokah. — Sledi tajniško poročilo J. Gerčarja: «Delovanje našega zbora v letih po svetovni vojni je zelo živahno, saj je od leta 1920. pa do danes nastopil naš zbor na 72 samostojnih koncertih v 56 različnih krajih v državi in izven nje. Bilanca letošnje sezone, katero zaključimo z današnjim občnim zborom, je v kratkem sledeča: Na lanskem letnem rednem občnem zboru dne 17. junija je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Silvin Pečenko; podpredsednik Vlado Pelan; tajnik Jakob Gerčar; (namestnik Alojzij Mauer); blagajnik Karel Lasbacher (Ivan Wohinz); arhivar Josip Cerar (Jožica Jakše); odbornici Klementina Hrovatin in Minka Weber (Iva Jurca, Dana Pavčič); reditelji: Jožica Jakše, Iva Jurca, Dana Pavčičeva, Minka Webrova, Vlado Pelan, dr. Vladimir Kreč, Ivan Wohinz, Ivan Hočevar; (namestniki: Danica Počivalnik, Anica Šeber, Marica Kreč, Roža Goli, Avgust Jeločnik, Franc Kovačič, Josip Kremenšek); preglednika računov: Ivan Hočevar, Josip Prunk. — Začetek sezije smo zaradi ilirskih svečanosti in kmalu tej sledeči francoski turneji pričeli izjemoma malo prej, in sicer s sestankom 20. avgusta 1929. Polnih 10 mesecev smo tedaj vztrajali v teh prostorih, kjer se je vršilo okrog 80 vaj vsakega glaslu, med temi 56 vaj mešanega zbora, 24 pa deljenih, tako da je imel ravnatelj Polič skupaj okrog 110 vaj, pri čemer mu je pomagal po potrebi Ludovik Zepič. Uspeh tega dela je bil letos menda rekorden za naš zbor tako po številu nastopov v Ljubljani, izven Ljubljane in izven državnih mej. — Najvažnejši uspeh za naš zbor, za vso Slovenijo pa tudi državo, je gotovo naš pohod v Francijo, ki je prvi pohod slovenskega zbora v to nam prijateljsko državo sploh. Dolga je bila ta pot: od 25. novembra do 12. decembra lanskega leta smo absolvirali samostojne koncerte v Nancyju, Merlebachu — istočasno je nastopil kvartet v Aumetzu —, Reimsu, Lilleu, Lensu, Parizu, Dijonu, Grenoblu, Lyonu in v Genovi, poleg tega smo izpolnili glavni del programa pri proslavi narodnega praznika 2. decembra na Sorboni, peli v govorečem filmu, na gramofonske plošče, v radiu ter s pesmijo povzdignili v vseh navedenih mestih tako zvane recepcije, pa tudi pri drugih prilikah: na grobovih neznanih junakov, pri invalidih, na raznih spomenikih itd. Kakšno uslugo smo storili z našo pesmijo našim izseljencem-rudarjem, pričajo pisma, ki prihajajo še sedaj iz Francije, pisana s težko roko našega delavca in njih dušnih voditeljev, v katerih izražajo globoko hvaležnost, da smo jim s pesmijo odprli pot do njih predstojnikov, da so delodajalci in drugi domačini spoznali, da so ti njih delavci Slovenci, pripadniki kulturnega, naprednega naroda. — Z ilirskimi svečanostmi 12. in 13. oktobra lanskega leta smo nekako avizirali naš pohod doma in v Franciji. Marsikatero dragoceno vajo in večer smo morali žrtvovati za Govekarjevo 'Svitanje' 12. oktobra v Unionu, 13. oktobra pa smo z ostalimi pevskimi zbori in kulturnimi institucijami manifestirali po ulicah in pred ilirskim stebrom. — Kot nekak formalen zaključek francoske turneje je bil častni večer v Unionu 20. decembra lanskega leta, katerega nam je priredila mestna občina ljubljanska — na nasvet in predlog dr. Pretnarja, ki ima poleg ravnatelja Poliča in Mahkote največ zaslug za uspehe francoske turneje. — Zbor pa je bil po francoski turneji še bolj razigran, zato

ni dolgo počival na pridobljenih lavorikah, temveč je ponel našo pesem še na deželo, in sicer 5. januarja v Št. Vid, 19. januarja v Hrastnik, 2. februarja na Vič, 9. februarja v Celje, 8. marca v Maribor, 9. marca v Ljutomer in Ptuj, 15. marca na Jesenice, 6. aprila v Škofjo Loko in 4. maja v Novo mesto, poleg tega pa se je zbor sporedno pripravljal še na svoj redni letni nastop v Ljubljani, kjer smo v Unionu nastopili 11. aprila z Vycpalekovo kantato 'O poslednjih stvarih človeka in z J. Štolzer-Slavenskega «Balkanofonijo», ki jo je izvajal pomožni orkester pod vodstvom Poliča. Z izbranimi slovenskimi pesmimi — največ iz francoskega programa — smo nastopili v Filharmonični dvorani 14. maja tega leta tudi pred slovanskimi geografi. Manjše nastope smo imeli še 6. marca v operi ob priliki proslave Masaryka, 14. marca na večeru hrvatskega pesnika Dragutina Damjanca — tudi v operi, 10. aprila na magistratu za pokojnim patriarhom Dimitrijem in 29. maja v Unionu pri proslavi 80letnice knezoškofa dr. A. B. Jegliča. — Skupaj z ostalimi zbori smo nastopili pri raznih sprejemnih in drugih prilikah, tako n. pr. na pokopališču o Vseh svetih in 28. maja tega leta pri podoknici knezoškofu ter pri pogrebih: 30. junija 1929, dr. Žerjava — sami in skupaj z drugimi zbori —, 28. oktobra Dane Kobler-Golijeve (z opernim zborom) in 13. aprila 1930, Martina Colariča; z nagrobnicami smo počastili umrle svojece naših članov: 19. maja 1929, Završanovo ob 16. uri, ob 18. uri istega dne pa očeta naše rediteljice Ive Jurčeve, 30. avgusta 1929, bivšega člana zbora Ivana Pibernika, 20. septembra 1929, bivšega predsednika Glasbene Matice Antona Svetka, 19. februarja 1930, sestro Privškove, neoficielno pa smo zapeli še pri pogrebih: 30. avgusta 1929, Mrakove, 19. julija 1929, sestre našega častnega člana Juha in 21. marca 1930, Mirka Lapajnet. Najdostojneje smo počastili spomin ponesrečenega rudarja-rojaka izseljenca Dacarja v Merlebachu s tem, da smo zbrali za siroto hčerko, ki nam je na koncertu izročila venec, nekaj stotakov. — Da se je naš zbor v prvi vrsti udeleževal v celoti ali pa vsaj po zastopstvu vseh dolžnosti, ki jih narekuje skupnost pevske organizacije in ugled našega zbora, je samo po sebi razumljivo. Dne 15. septembra 1929, se je naš zbor udeležil z 19 člani Bohemskega večera v Unionu, 9. oktobra pri sprejemu in na banketu Sokolskega pevskega zbora iz Moravske Ostrave in 24. oktobra Slovaških učiteljev (na banketu je poleg drugih zborov pel tudi naš kvartet), 9. novembra pri proslavi 25letnice opernega delovanja L. Kovača v operi, 9. marca 1930, ob 10letnici obstoja orkestralnega društva Glasbene Matice ljubljanske in Celjske Glasbene Matice, 23. marca ob 25letnici «Ljubljanskega Zvona» in 20letnici pevovodstva Z. Prelovca ter 26. marca pri odhodu in prihodu učiteljskega pevskega zbora U. J. U. na Češkoslovaško. — Na letnih skupščinah J. P. S. v zadnjih letih (v Beogradu in Skoplju) nismo bili zastopani osebno, pač pa sem bil letos o binkoštih v Kotoru na VI. letnem kongresu kot delegat našega zbora in Hubadove župe poleg 32 delegatov drugih zborov, med temi delegati «Slavca», pevskega zbora Bralnega društva iz Trziča in Glasbene Matice mariborske. Na tem kongresu smo hoteli doseči nekaj materialnih olajšav pri dajatvah za Savezno upravo v Beogradu, kar pa se nam ni posrečilo. Kongres se je vršil ob priliki proslave 90letnice Srbskega pevskega društva «Jedinstvo» v Kotoru in je po hitelo tja tudi več zborov, ki so nastopili ob zaključku kongresa na nekaki pevski tekmi. Ovrigel bi Vam rad morda slabo mnenje o sposobnosti zborov na jugozahodu države, zato Vam rečem, da ima Cetinje v svojem «Njegošu», Dubrovnik v «Slogi» in Kotor v «Jedinstvu» zbere, ki so mnogo nad povprečnostjo in prekašajo razen Matičnega in učiteljskega pevskega zbora vse slovenske pevske zbere. Ni se nam treba sramovati biti zvezani s takimi zbori v skupni pevski organizaciji, katero predstavlja danes Južnoslovenski pevački savez v Beogradu in katerega oblastni administrativni organ za naše bližnje kraje je nanovo ustanovljena Hubadova župa v Ljubljani, zato vršimo — četudi težko — dolžnosti tudi napram tej organizaciji. Številčno je bila v našem zboru v tekoči sezoni sledeča fluktuacija: V začetku sezije smo imeli v zboru 157 pevk in pevcem, med letom jih je pristopilo še 15, izstopilo pa 36, tako da štejemo danes 116 članov. Poset vaj je med 65 do 70 %. Zanimanje za vaje pada proti koncu sezije, deloma upravičeno zaradi izpitov,

deloma pa popolnoma neupravičeno. Slednjim bo treba prihodnje leto z vso resnostjo dopovedati, da v naš zbor ne spadajo. — Za zabavo in veselje naš zbor slabo skrbi. Ali naj kot zabavo smatramo n. pr. «Maškerado» 1. marca 1950. pri Sokolu, kjer nam je naš Joško opremil in 9. novembra «slovesno» otvoril Matično sobo, ko pa nam je še isti večer Mahkota v dvehurni predavanji pripovedoval o lepotah mest, kamor nas je pozneje popeljal na turnejo? Ali pa naj bo zabava večerajšnji naš majski izlet, katerega se je udeležilo do 40 članov zbora? Prav pristržno pa smo se res zabavali pri krasnih predavanjih ravnatelja Mahkote v «Soči» 18. in 25. januarja 1950., ko je nam in številnem občinstvu z besedo in slikami dopovedal, kaj smo storili za našo pesem v Franciji. Med predavanji naj bo omenjeno tudi moje dvakrat po pol ure trajajoče predavanje v radiu o poteku in uspehu francoske turneje. — Materialni položaj Vam bo jasen iz blagajniškega poročila. Omenim naj samo, da nam je gremij trgovcev nakazal znesek 500 Din kot ustanovnico. Med članstvom smo zbrali tudi nekaj sto knjig za naše izseljence — rudarje v Franciji. — Smrtnih primerov med članstvom letos ni bilo, pač pa je operacijski nož letos imel mnogo posla med našimi člani. Vse operacije od našega predsednika Pečenka, profesorja Lovšeta, Gregoričeve in Šefmanove so dobro izpadle, in se nam polagoma vsi zopet zdravi vračajo v zbor. — Potek borbe s kritikami Vam je vsem znan in bi bilo škoda izgubljeni časa in besed za te stvari. H kritikam, iz katerih veje posebna mržnja, ne moremo imeti boljšega protiorožja kot prezir. Kar pa je bilo storjenega v protiobrambo, zadostuje za misleče in objektivne ljudi in gre največja zahvala našemu predsedniku Pečenku in skladatelju A. Lajovicu, ki sta dostojno in stvarno s svojimi članki skrhalo ostrino zlobne kritike. — Delovanje sedanjega odbora se ne more presoditi samo po 7 odborovih, 1 rediteljski in 6 odborovih in rediteljskih skupaj torej 14 sejah, poleg katerih naj omenim še 3 sestance zbora. Zastopniki odbora so prisostvovali pri vseh sejah glavnega odbora, odbora Filharmonične družbe, pri raznih sejah drugih korporacij, ki so organizirale sprejeme pevskih društev, pri sejah pevske župe itd. Največ administrativnega dela pa je bilo storjenega pri pogovorih z eksekutivno, pred in po vajah, v privatnih stanovanjih odbornikov, po telefonu itd., kar ni zabeleženo, vzame pa mnogo časa. — Približujemo se jubilejnim letom našega zbora, društva Glasbene Matice in ravnatelja Hubada, zato skrbimo, da privedemo jeseni s seboj novih, dobrih, mladih in discipliniranih moči ter jih pridobimo za stalno delovanje v našem zboru. To je moja želja ob zaključku mojega kratkega poročila. — Zbor vzame tajnikovo poročilo z odobravanjem na znanje. Gospod predsednik se zahvali tajniku za njegovo poročilo in sporoča, da je Savezna uprava odlikovala naše člane, ki so 20 let v zboru s Savezno medaljo z diplomom, katere naj odlikovanci blagovolijo po občnem zboru vzeti s seboj. Odlikovani so bili: Matej Hubad, Klementina Hrovatin, Anton Lovše, Josip Prunk, Viktor Črnko, Vinko Stegnar, Karel Lashbacher, Ivan Završan, Ferdo Juvanec, Dana Pavčič in Andrej Rape. Pomotoma niso prišle diplome še za: dr. Janka Žirovnika, Otona Pelana, Josipa Juha in Jerico Hubada, katere še dobimo naknadno iz Beograda. Pečenko čestita odlikovancem nad tem najvišjim pevskim odlikovanjem. — Revizor Ivan Hočevar poroča v svojem in v imenu njegovega namestnika, da sta pregledala vse račune in našla vse v redu; zato predlaga, da se daj absolutorij blagajniku in vsemu odboru. Predlog je bil soglasno sprejet. — Arhivarjevo poročilo odpade, ker zborov arhivar samo vodi ves notni material, katerega pa nabavlja društvo Glasbene Matice. — Ravnatelj Mirko Polič kot zborov pevovodja izvaja: «Bom kratek, ker nisem več novinec v zboru. Zahvaljujem se odboru in vsem pevcem, ki so me podpirali pri vršenju mojega dela. Pavšalno lahko ugotovim, da smo vse delo srečno in na dostojni umetniški višini izvedli; bili so seveda tudi nedostatki, upam pa, da vzdržim visoko umetniško linijo, katero je imel zbor za časa delovanja v zboru mojstra Hubada. Treba bo še časa, da dosežem ono homogenost zbora, ki je od nekaj dičil Matični zbor. Prilike so zahtevale, da se nismo mogli v toliki meri posvetiti notranjemu in koncertnemu delovanju, kot bi bilo želeli. V bodoče se moramo vrniti na gojenje češke,

ruske, poljske in druge slovanske zborovske literature. V ta namen razdelim repertoar v mešane, moške in ženske zборе. Pri sestavi repertoarja se bom držal srednje linije, gojiti hočem lažje pa tudi težje skladbe, ker nikakor ne smemo zgubiti kontakta z občinstvom. Ako je letos nastopal večinoma turnejski zbor, morajo drugo leto nastopati pri vseh prilikah prav vsi ter v to delo moramo pritegniti nove, mlade moči v zbor. Vzporedno s študijem nameravam vpetlji tudi šolo za novejšje pevce, kamor naj bi prišli tudi že starejši rutinirani pevci. Glavnemu odboru, kateremu se moram pokoravati v izbiri programa, bom predlagal več del za dva koncerta (Verdijev Requiem, Berliozovo Prokletstvo, Favsta, Krička Pokušeni na povšti, Kaminskega Magnificat, Roussel 80. psalm). Smatram, da je občinstvo sestavni del sveta, v katerem se razvija pevska kultura, zato se ne bom eksponiral na nobeno stran, iti pa moramo brezpogojno z moderno naprej. Želim, da se mi vrnejo vsi dobri pevci in pripeljejo še nove moči za izpopolnitev zbora. — Pečenko se zahvali Poliču za lepo poročilo in izrazi veselje, da se je ravnatelj tako hitro zližl z našim zborom ter mu ostane tudi v bodoče voditelj. — Pri volitvi novega odbora predlaga dr. Žirovnik, naj se izvoli ves stari odbor per acclamationem, kar je bilo soglasno sprejeto. Vsi odborniki se izjavijo, da sprejmejo novo izvolitev. Za revizorja se izvolita Ivan Hočevar in Viktor Črnko. — Članarina se določi na 4 Din mesečno od člana. — Pri slučajnostih omenjata dr. Žirovnik in Pelan, da naj novi odborniki po možnosti ne vpregajo zbora za slučajnostne nastope, da se bomo lahko posvetili umetniškemu koncertnemu delu kar je bilo soglasno pozdravljeno. — Dr. Schwabova afera z našim zborom je likvidirana za naš zbor z njegovo izjavo, da on ni tožil Glasbene Matice in tega tudi nikoli ni nameraval. Sklep odbora, da njegovih skladb do nadaljnjega ne izvajamo, se s tem prekliče. — Pečenko se zahvali navzočim in ob pol dvajseti uri zaključil zborovanje.

Razne spremembe v pevskih društvih. Pevsko društvo «Moste» v Mostah pri Ljubljani poučuje namesto odstopivšega pevovodje Rajka Pirnata učitelj državne gluhonemnice Vinko Rupnik, prejšnji pevovodja «Savskega Vala» v Tomačevem. — Za Francetom Maroltom je prevzel vodstvo akademskega pevskega zbora operni kapelnik Neffat. — Glasilo Pevske Zveze «Pevca» urejajeta namesto dr. Antona Dolinarja glasbenoknjižni del dr. Stanko Vurnik, glasbeni del pa prof. Marko Bajuk.

Koncert Celjskega pevskega društva. V proslavo 100letnice rojstva skladatelja dr. Benjamina Ipavca in 50letnice rojstva skladatelja Stanka Premrla je priredilo agilno Celjsko pevsko društvo v soboto 31. maja t. l. v veliki dvorani Celjskega doma koncert. Uvodno besedo je imel prof. Fink, ki je v kratkem govoru orisal življenje in glasbeno ustvarjanje slavljencev in pojasnil posamezne skladbe. Koncertni program je bil porazdeljen v tri dele. V prvem delu so izvajali odlomek iz II. dejanja opere «Teharski plemiči» za zbor, soli in klavir. Solotičke so peli: sopranski part Zinka Thalerjeva, tenorski Kazimiro Modic (oba iz Premrlove šole), altovski Roza Bervarjeva in basovski France Šifrer. Zbor šteje okoli 30 pevk in pevcev, vsi pravi pevci — statistov ni, dasi je novo grupiran, je simpatičen, discipliniran in pazljivo sledi svojemu pevovodji, glasbenemu učitelju Pecu Šeguli. Zdi se mi, da bi «Teharski plemiči» učinkovali mnogo boljše, če bi jih izvajali s še tako malo zasedbo orkestra, dočim je bilo izvajanje s klavirjem precej prazno in ni zapustilo tistega vtisa, kot so ga za tem Ipavčevi mešani zbori a capella, med temi še posebej «Zapuščena» in «Ej, tedaj!». Drugi del so tvorile Premrlove skladbe «Marijino Vnebovzetje», «Sem kakor oljka», «Marija», «Dobrotno nam ohrani dom in rod!», «Raj», «Slovenska govornica» in «Polžek», izvajane deloma s spremljevanjem harmonija in klavirja, deloma a capella zbori. Značilno je, da so se vse pesmi druga za drugo vžigale, še posebej «Sem kakor oljka» z lepim solom basista Šifrerja. Pevovodji, zboru in navzočemu skladatelju Premrlu je publika spontano izražala mogočen dojem s frenetičnim aplavzom. Tretji del kot zaključni je prav prijetno vplival z narodnimi in komičnimi pesmimi: Kimovčeve «Ti boš pa doma ostala», Adamičevimi «Spi, sinek moj» (pri tej so posamezni glasovi večkrat distonirali), «Za njega potrpi», Žgančevimi «Dildil dudu» in «Cin can cvrgudan», Pavčičevo

«Narodno napitnico» in Pec Segulovo harmonizacijo komijske «Jelte žaba». Zadnje štiri so posebno ugajale zaradi vokalne tehnike, originalnosti in burlesknega značaja, in so jih morali ponavljati. Moralen uspeh prireditve je bil popoln, na žalost pa moram pibiti sramotno dejstvo, da je to pot celjska publika pokazala za prireditev tako malo zanimanja, ki bi ga sicer v polni meri zaslužilo prvo slovensko in najstarejše celjsko pevsko društvo, ali vendar naj ne bo to dejstvo kot medla senca, ki bi malodušno vplivala na nadaljnji razvoj društva. Krepko naprej na delo in vedrega čela, duha in poguma v oči gled bodočih uspehov, kot je želel društvu po prvem delu programa zastopnik Hubadove pevske župe, pevovodja Zorko Prelovec, in obenem izrekel grajo na onj del desinteresirane javnosti. Čestital je zboru v imenu župe, očeta Hubada in poklonil agilnemu pevovodji šopek rdečih nageljev, kar je tudi zaslužil. Prireditvi so prisostvovali med drugimi celjski župan Goričan, sreski poglavar dr. Hubad, domačini skladatelji dr. Schwab, A. Mihelčič, K. Bervar i. dr., iz Ljubljane pa so se je udeležili skladatelj Premrl, Zorko Prelovec in Vl. Pfeifer. — V. P.

Ob priliki 40letnice pevskega društva «Zvon» v Šmartnem pri Litiji se je vršila lepa in prrsrčna pevška slavnost, kakršne že dolgo nismo doživeli. Predvsem je treba pohvaliti delavnost društva jubilanta in njegovega članstva, ki je za slavnost vse skrbno pripravilo, postavilo krasne slavoloke v pozdrav gostom, priredilo jim lep sprejem itd. Vsa slavnost se je izvršila v najlepšem redu, v prijateljski slogi došlih društev in v naravnost veselem pevskem razpoloženju. — Zjutraj se je «Zvon» udeležil maše, pri kateri je prepeval mešan zbor, solo pel pevovodja Premelč, pridigal pa je o slovanskih blagovestnikih sv. Cirilu in Metodu ter o 40letnici «Zvona» kaplan, znani glasbenik Lovšin. Neizrečeno me je veselilo, da se je tudi v Šmartnem, kjer so bila svoj čas strašno vroča politična tla, vse strankarske strasti polegile in da je duhovnik raz leco iskreno pozdravil zaslužno društvo, ki je bilo propovednikovim prednikom trn v peti. Tako je prav! Prav tako lep vtis strpnosti je napravil na popoldanskem koncertu hvalevreden govor novega šmartinskega dekana Gornika. Po maši se je članstvo «Zvona» fotografiralo, nato pa je krenilo z že navzočimi zastopniki Hubadove župe J. P. S. in drugimi gosti na bližnje pokopališče, na grob pokojnega nadučitelja, pevovodje «Zvona» in skladatelja Ivana Bartla, kjer so pevci zapeli njemu in vsem svojim pokojnim članom dve nagrobnici, društveni predsednik, požrtvovalni Tomazina, pa jim je izpregovoril v spomin kratko, a v srce segajočo posmrtnico. — Po kosilu so začeli vlaki dovažati goste iz vsega Zasavja, ofiicelni sprejem pa se je vršil pri prihodu vlaka iz Ljubljane. S trboveljsko godbo na čelu je potem korakal impozanten sprevod pevskih družin na senčnat vrt šmartinskega gasilnega društva, kjer so se po kratkem odpočitku vseh udeležencev začeli pozdravi, nato pa koncert. Pokrovitelj slavnosti, sreski glavar in svetnik Podboj, šmartinski župan, dalje doktor A. Švigelj v imenu Hubadove župe, za «Slaveca» njegov predsednik Hladnik, za «Ljubljanski Zvon» predsednik Drenovec in odposlanec pevskega društva «Cankar» so «Zvonu» prrsrčno čestitali k jubileju. Društvo je prejelo več darov in spominskih listov. — Koncert je pokazal, da naše pevske enote zadnje čase pridno vežbajo in tudi napredujejo. «Zvonov» zbor je pod vodstvom svojega pevovodje M. Kovačiča pel Oevirkov moški zbor «Kralj Matjaž» («Zbori»), P. Jerebov mešan zbor «Vetrček moj» («Zbori»), «Slavec» pod M. Premelčem P. Jerebovo «Pelin roža» («Zbori») in E. Adamičeve «Če ti ne boš moj», «Cankar» pod K. Perkoma I. Muhvičeve «Mir» in J. Gotovčeve «Pod jorgovanom», «Ljubljanski Zvon» (delni zbor) pod Z. Prelovcem njegove «Rdeče nageljne» s solom opernega pevca mojstra J. Betetta, E. Adamičeve «Zapuščeno» s solom operne pevke Š. Ramškove in F. Juvančev «Izgubljeni cvet», «Trboveljski Zvon» pod O. Mollom V. Mirkovo «Katrico» in E. Adamičeve «Lucipeter ban», «Lipa» iz Litije pod P. Jerebom njegovi «Prepelice» in «Snežinke», kvartet pevskega zbora Glasbene Matice iz Ljubljane A. Hajdrihovo «Slava Slovincem», K. Maškove «Mlatiče» in F. Juvančev «Šopek» («Zbori»), Slovenski vokalni kvintet Z. Prelovčeve «Rdeče rože», V. Volaričeve «Tiha luna» in J. Marinkovičeve «Na Adriju». Končno so vsi

zduženi moški zbori zapeli A. Hajdrihovo «Morje adrijansko». — Koncert se je izvršil v najlepšem redu, društva so točno nastopala, številno občinstvo je z malimi izjemami vsa izvajanja pazljivo, mirno zasledovalo in poslušalo ter izvajajoče nagradilo z gromkim priznanjem. Na koncertu so bile tudi deputacije društev «Krakovo-Trnovo» iz Ljubljane in «Glasbenega društva» iz Hrastnika. Opazili smo med udeleženci skladatelje Adamiča, Prelovca in nebroj bivših «Zvonovih» pevcev, pa tudi članov drugih pevskih društev. Po koncertu se je razvila živahna zabava s plesom, gostje so se z večernim vlakom poslovili od prijaznega Šmartna in njegovih pridnih pevki in pevcev, domačini pa so se veselili lepega uspeha slavnosti do poznih ur. Ko zaključujemo to poročilo, moramo še enkrat pohvaliti «Zvona» stebra Tomazina in Kovačiča, obenem pa tudi vso njuno pevsko družino. Izražamo le željo, da bi se podobni nastopi naših pevskih društev večkrat vršili, in sicer v krajih, kjer ni za petje tolikega zanimanja kot v Šmartnem. — «Zvonu» pa ob prestopu v 41. leto: Še mnogo lepih uspehov!

Pevska društva in škofov jubilej. Na predvečer 80letnega rojstnega jubileja ljubljanskega škofa dr. Antona Bonaventura Jegliča so zduženi ljubljanski pevski zbori priredili pod vodstvom pevovodje Zorka Prelovca pred škofijskim dvorcem veličastno podoknico, kateri je prisostvovalo skoro 15.000 ljudi. Pevci so krasno zapeli Aljaževo «Divno noč», Vilharjevo «Naša zvezda» in dr. Ipravčeve «Bodi zdrava domovina». Solo točke so peli operni tenorist Gostič in člana Glasbene Matice Pelan in Završan; sodelovala je tudi mestna delavska godba «Zarja» pod vodstvom Fr. Dolinarja z več komadi. Med slovesnostjo se je zglasila pri gospodu jubilanu deputacija Hubadove pevske župe dr. Švigelj, Šturm in Prelovec. Dr. Švigelj je imel na jubilanta primeren nagovor, za kar se je ta ves ginjen zahvaljeval, sporočil svojo zahvalo vsem pevcem in jim obljubil nadaljnjo naklonjenost. Naslednji dan zvečer pa se je vršila na čast jubilanu v veliki nabito polni Unionski dvorani veličastna akademija, pri kateri so tvorili pevski del «Glasbena Matica», «Ljubljanski Zvon» in «Ljubljana». Tudi ta manifestacija ni po svoji pestrosti in veličastnosti zaostajala za prvo. Akademiji je prisostvoval poleg pomožnega škofa dr. Rožmana tudi zagrebški nadškof dr. Bauer. Tako so ljubljanski pevci dostojno proslavili častitljivi jubilej svojega odličnega podpornika in dobrotnika.

Novosti

Zbirka moških pevskih kvartetov. I. zvezek. Izdal in založil Josip Skalar, Ljubljana, 1950. Cena 15 Din. Uvodoma pove izdajatelj in založnik priročne zbirke sledeče: «Pri številnih podeželskih koncertih pevskega kvarteta Glasbene Matice v Ljubljani (Pelan, Pečenko, odnosno Završan ml., Završan st. in Skalar) za Rdeči križ ali v druge namene so izrazili razni pevovodje, pa tudi posamezni pevski tovariši željo, naj jim pošljemo prepise partitur pesmi, ki jih navadno pojemo in ki sploh niso natisnjene ali pa jih dobimo le v starih, razprodanih ali neprikladnih izdajah. Da ustrezem tej želji, sem se odločil, v žepni obliki izdajati po 10 do 15 pesmi. Na mojo okrožnico z vabilom na naročbo se je oglasilo dovolj pevskih društev in posameznikov, tako, da sem pospešil izdajo I. zvezka, čigar eventualni čisti dobiček je namenjen za prispevek k spomeniku Davorina Jenka, odnosno za potovalni fond kvarteta Glasbene Matice v Ljubljani.» V I. zvezku je zbranih 10 lahkih, uporabnih, učinkovitih kvartetov, med njimi par prav starih, nekaj («Šumi potok», «Šopek» iz «Zborov») (navedba vira bi bila na mestu) novih, še netiskana je Pavčičeva «Dekle med rožami» ter ena koroška narodna «Lušno je vigrad» brez navedbe harmonizatorja. Zastopani so skladatelji: Foerster, Hajdrih, Juvanec, Marinković, Mirk, Pavčič in Svetek. Zbirka bo kvartetom gotovo dobrodošla, cena ji je zelo nizka, pisana je lično (kar je pri Juvancu, ki tudi naše «Zbore» vzorno piše, samoobsebi umljivo), litografirana tudi, nje vrednosti ne zmanjša par pri korekturi ušliih napak, ki jih vsak pevovodja sam lahko popravi, zato jo radi in z veseljem priporočamo. Dobiva se pri založniku Josipu Skalarju, višjem

računskem svetniku v pokoju, v Ljubljani, Resljeva cesta št. 15, in v vseh knjigarnah. Ker je čisti dobiček prodaje delno namenjen tudi spomeniku Davorina Jenka — skladatelja slovenske himne «Naprej zastava Slave» in nekdanj s r b s k e, sedaj n a š e d r ž a v n e himne «B o ž e p r a v d e» (na žalost in sramoto še danes nima skromnega nagrobnega spomenika) — je nakup izdaje tem bolj priporočljiv.

Tebe Boga hvalimo, zložil Anton Grum. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena partituri 12 Din. Tudi Grum se razvija. Ni več skladatelj običajnih organizatorskih modulacij (s tem ne mislimo žaliti novejših, v modernem smislu vzgojenih organistov, marveč le starokopitneže, ki modulirajo tako kot so pred 50 leti), sega višje, se pogloblja in nudi solidne skladbe. Njegov «Requiem» in tudi «Tebe Boga hvalimo» upravičujeta nade na še lepši razvoj skromnega, a tem bolj pridnega skladatelja, ki mu želimo lepih uspehov tudi v bodoče.

Blažena jutra, 12 obhajilnih pesmi za mešan zbor z org-lami uglasbil Al. Mav, C. M. Samozaložba. Natisnila Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani. 1950. Cena izdaji 12 Din. Naroča se pri skladatelju (Sv. Jožef nad Celjem), dobi se pa tudi v vseh knjigarnah. — Priljubljeni skladatelj podarja našim cerkvenim zborom zbirko za zbirko. Dasi iz vseh njegovih ljubkih nabožnih pesmic veje naš narodni duh, je morda zadnja v tem oziru, pa tudi po invenciji, obliki in sočni harmonični plati najsimpatičnejša in prav nič ne dvomimo, da bo razveselila pevska srca, pa tudi poslušalce. Novo, dasi preprosto, pa vendar lepo zasnovano in izpeljano, neprisiljeno, harmonije kar dražestne in mične. Zbirke, ki jo toplo priporočamo, cerkveni zbori ne bodo mogli prezreti, saj jim nudi lahko tekočo, blagoglasno, plemenito glasbo. Skladatelju k zbirki lahko čestitamo.

Razno

Odlikovanja. Acta Apostolicae Sedis prinašajo odlok konzistorijalne kongregacije, da je sv. oče papež Pij XI. imenoval ljubljanskega kneza in škofa dr. A. B. Jegliča za naslovnega nadškofa Garelenškega. — Za bližnji 50. rojstni jubilej in za zasluge na cerkveno-glasbenem polju je sv. oče podelil naslov monsignora zaslužnemu skladatelju in našemu sotrudniku Stanku Premrlu. — Velik naš pevski prijatelj in urednik najboljšega glasbenega lista v državi «Sv. Cecilije», zagrebški kanonik Janko Barle, je bil odlikovan od društva Rdečega križa za zasluge, ki si jih je pridobil za to društvo, z društvenim križcem. — Nj. Vel. kralj Aleksander I. je odlikoval srbsko pevsko društvo «Jedinstvo» v Kotoru za zasluge na glasbenem polju z redom sv. Save IV. razreda. — Vsem odlikovancem naše najiskrenejše čestitke!

Produkcije gojencev državnega konservatorija v Ljubljani. Kakor vsako leto, tako je tudi letos zaključil državni glasbeni konservatorij v Ljubljani šolsko leto 1929/1930. z vrsto produkcij, ki pa so po številu in obsegu kakor tudi po uspehih in obisku nadkrilile one iz prejšnjih let. Vršile so se te produkcije deloma v dramskem gledališču v popoldanskih urah, deloma v dvorani Filharmonične družbe. Težko bi bilo na tem mestu iznesti detaljno kritiko ali pohvalo posameznikov, zakaj prav vsi nastopajoči gojenci so pokazali mnogo pridnosti, dobre volje, uspehov in obetanj in tako moremo izraziti odločno priznanje in pohvalo našim vrlim profesorjem, vodstvu konservatorija kakor tudi vsem izvajalcem programov. Vendar pa moramo omeniti, da je nekaj posebnih talentov, ki dajejo up in jamstvo za novi glasbeni in umetniški naraščaj, in to predvsem Dolenčeva, Olup-Marčecева, Mezetova, Žagar kot solisti, Lipovšek in Leskovec kot pianista, slednji tudi kot čelist s posebno elegantno pedagogiko igranja in Šušteršič kot vijolinist. To pot je izkazala ljubljanska publika izredno zanimanje in priznanje tako instituciji sami kot izvajalcem, kar naj jim bo le v spodbudo in ponos.

Prelovčevi samospevi v radiu. Dne 18. julija t. l. je priredila članica opere in solistka pevskega društva «Ljubljanski Zvon» Špelca Ramšakova v radiu koncert Prelovčevih, večinoma še neizvajanih solospjevov. Pela je devet umetnih in tri narodne pesmi.

L. M. Škerjanc na študijskem dopustu. Skladatelj in profesor tukajšnjega konservatorija L. M. Škerjanc je dobil študijski dopust in odšel v inozemstvo na višjo dirigentsko šolo, da si izpopolni svoje glasbeno znanje.

Glasbeno življenje med našimi naseljenci v Ameriki. Kdor budno zasleduje življenje naših naseljenecv v tujini, še posebej v Ameriki, bo priznal, da jih veže med seboj družabna skupnost in da je sloga med njimi večja, nego v «starem kraju». Pa je čisto razumljivo, če se porazgubi mala skupina naših rojakov v tujini med večmilijonskim prebivalstvom. Delno domotožje spomini in medsebojna pomoč — vsi ti faktorji so temelj njihovi slogi in skupnosti. Da si pa krajšajo čas in si dajo priliko združevanja ob delopustu, pa ustanavljajo društva in pridno goje društveno življenje, v katerem zavzema prvo mesto petje. In ni se čuditi, da so v svojem društvenem delovanju visoko aktivni, kar pričajo številne vsakokratne objave v ameriških slovenskih listih. — Pevsko društva «Zarja» je v nedeljo dne 9. marca t. l. ponovilo opero «Urh grof celjski» v «Little Teatru» clevelandskega public Auditorija. Udeležba je bila precejšnja in dnevnik «The Cleveland plain Dealer» je prinesel zelo laskavo oceno, ki je ponos našemu tamošnjemu življu. — Naš rojak, operni pevec Svetozar Banovec, ki se mudi že dlje časa na koncertni turneji po Združenih državah ameriških, je priredil 18. maja t. l. v Orchestre Hallu v Chicagu koncert, ki je sijajno uspel. Vse časopisje je polno hvale in kritike najuglednejših in najstrožjih kritikov, enodušno priznavajoč velike zmožnosti mladega pevca. Da je bila prireditelj tako sijajno obiskana, je pač v prvi vrsti zasluga jugoslovanskih pevskih društev v Chicagu, ki so se z vzglednim in složnim sodelovanjem zavzela za njegov koncert. Dne 22. junija je priredil koncert v New Duluthu. Mimou, ima pa zdaj predvidene še tri koncerte, in sicer 30. avgusta v Girardu, Ohio, 21. septembra v Clevelandu, Ohio, in 12. oktobra istotam. — Tudi novomeška rojakinja Zora Ropasova, operna in koncertna pevka, ki se v iste svrhe mudi v Ameriki, je imela že več zelo uspešnih koncertov in je njen zadnji 15. junija t. l. v Libraryju, Pa., ponovno utrdil njen sloves. — Želimo našim rojakom še mnogo uspešnih koncertov v njihov in slovenskega imena ponos ter srečen povratek!

Iz uredništva in upravnštva

V današnjem glasbenem delu «Zborov» smo se spomnili dveh pokojnih slovenskih skladateljev: Hrabroslava Volariča in Antona Svetka. Priobčili smo povsod znani in nešteokrat peti samospjev H. Volariča «O j rožmarin», ki ga je za moški zbor, oziroma za kvartet priredil A. Svetek, v književni prilogi pa življenjepisa obeh rano umrlih skladateljev. Dalje objavljamo narodno «Potrkane ples» za moški zbor v priredbi Josipa Pavčiča, venček dolenjskih napitnic in narodno «Kaj ti je, deklica» Ludovika Puša (glej rubriko «Naši skladatelji»), končno pa J. Pavčičev ljubek samospjev «Mlada pesem» in Z. Prelovčovo drobno stvarico «V albu m», obe za tenor s klavirjem. Pri izbori skladb za 4. zvezek smo mislili prav na tiste zbere, ki vedno tarnajo, da prinašamo zanje pretežke skladbe. Prihodnjič pa bomo skušali ustreči zborom, ki se ne ustrašijo nove glasbe.

Bela vrana! Na našo opetovano prošnjo, naj naročniki «Zborov» listu pridobe novih naročnikov, se je oglasil edini, skladatelj Vasilij Mirk, ki je v Mariboru pridobil «Zborom» deset novih naročnikov. Čast in hvala mu! Naj bi našel vsaj deset posnemalec!

Skladatelje vljudno prosimo za nove skladbe, zbere in samospeve!

Večjim zborom, ki bi želeli izvajati E. Adamičeve «Šaljivke», dovolimo pri nakupu notnega materiala vseh treh skladb suite primeren popust.

Ne prepisujte v «Zborih» objavljenih skladb. Avtorski zakon je silno strog. Preštudirajte ga!

Podpirajte «Zbore», pa tudi «Cerkveni Glasbenik» in «Pevca»!

"Zbori" 1930
Letnik VI, št. 4a

ROŽMARIN.

Al. Pin.

† Hrabroslav Volarič - † Anton Svetek.

Veselo. ♩ = 64.

Moški
zbor

Oj, rožmarin! Oj, rožmarin! ta-ko le-po di-šeč, ra-

steč v viša - vi va-ških lin, sa - meč in pa duh - teč. Nek-

Zmerno s končnim ritardando

daj pa ni - si ti sameč, ko ho - dil sem na vas, in
oknih ra - stel si lepo, ti sam si pri - ča bil, ti

te-be za klo - bukripel za-vriskaajoč na glas. Na
sam in zvezdna - to nebo, ko sem pod o - knom - - bil. Zdaj

Počasneje in široko, zlasti I. bas.

mf

ve-ni, ve - ni rožmarin, ste - boj sem jo kropil; o - tožno pel je
 ve - - ni rož - ma - rin, ste boj sem jo kro - pil;

mf

ve-ni, ve - ni rožmarin, ste - boj sem jo kropil;

zvon iz lin, a jaz sem se sol - zil, a jaz sem se sol - zil.

"Zbori" 1930
 Letnik VI., št. 4b

POTRKAN PLES.

Narodna.

Privedil Jos. Pavčič.
 (Ljubljana)

Živo in lahno.

**Moški
 zbor**

mf

1. Pol - ka je vka - za - na, tla so na - ma - za - na,
 2. I - gra je vka - za - na, tla so na - ma - za - na,
 3. Fan - tje, de - kli - či vi, bas že hu - do' ren - či,
 4. Pm pm pm pm pm pm bas že hu - do' ren - či,

mf

f

hoj. hej, hoj, hej, } kaj bo pa zdej, zdej, zdej,
 hoj, hej, } pod se o - grej, grej, grej,
 hoj, hej, } kri se raz - grej, grej, grej,
 hoj, hej, } kri se raz - grej, grej, grej,

f

mf

pol - ka je vka - za - na, tla so na - ma - za - na,
 i - gra je vka - za - na, tla so na - ma - za - na,
 fan - tje, de - kli - či vi, bas že hu - do ren - či,
 pm pm pm pm pm pm, bas že hu - do ren - či,

mf

f *Bolj*
mf

hoj, hej, hoj, hej, { kaj bo pa zdej? Za -
 hoj, hej, hoj, hej, pod se o - grej! To -
 kri se raz - grej! O,
 kri se raz - grej! O,

f

polahno

hva - ljen bod' lju - bi moj zet,
 la - ži se do - bri moj sin,
 lju - bi - ca, vda - ri v ro - kó,
 lju - bi - ca, daj mi ro - kó,
 Za - hva - ljen bod' zet, ki
 To - la - ži se sin, saj
 zdaj vda - ri v ro - kó, sko -
 le daj mi ro - kó, da

mf

ljubi moj zet,
 do bri moj sin,
 vda ri v ro - kó,
 daj mi ro - kó,

pi - ka - sto vzet.
 ni - si tr - pin.
 hitro v ko - lo!
 vedno zve - sto.

pri - šel si pi - ka - sto vzet. Je
 ni - si e - di - ni tr - pin. Tud'
 či - va le hi - tro v ko - lo! Le
 lju - biš me ve - dno zve - sto. Saj

"Zbori" 1930
Letnik VI., št. 4c

VENČEK DOLENJSKIH NAPITNIC.

Narodne.

I. Veselo.

Priredil Ludovik Puš.
(Novo mesto)

Mešan
zbor

mf
Slad-ko je vin-ce iz Tr-ške go-ri-ce, le-po ru-

p
me-no bar-vo i-ma. Ta-ko, ta-ko bratec moj ti s sladkim vincem me napoj,
p brenče!

f
po-tlej o-sta-neš pri-ja-telj ti moj. Pri-ja-telj ti moj. En

mf Srednje hitro
hrībček bom ku-pil, bom tr-te sa-dil pri-jač-je po-
čri-ček pre-pe-va, ne mo-re več spač, v tr-ga-tev ve-
ryi-čki škreblya-jo, ker voz-jo tež-ko, ker vin-ce pe-

p polagoma naraščati iz

va - bil, še sam ga bom pil. } Sladko vince pi - ti, to me vese - li, dobre
 le - va, spet poj - de - mo brat. } Sladko vince pi - ti, to me vese - li,
 lja - jo, k'je močno slad - ko. }

p Vin - ce pi - ti,

hiteti

vo - ljebi - ti svo - je ži - ve dni, svoje ži - ve dni brez useh skrbi, to me
 dobre vo - ljebi - ti svoje ži - ve dni, svoje ži - ve dni brez useh skrbi,

vin - ce pi - ti, vin - ce pi - ti,

I. in II. *III.*

sr - čno ve - se - li. 2. Že li, to me sr - čno ve - se - li.
 to me sr - čno ve - se - li. 3. Ko - ve - se - li, to me sr - čno ve - se - li.

ve - se - li. li.

III. Počasi *mp* bim bim bim bim bim bin bam bam bam bam bam bam bom bom bom bom bom bom

bim bim bam bom bom

pp Ti zvončki u do - lin' - ci zvo -

bom bom bom bom bom bom bin bin bin bin bin bin bam bam bam bom.

bom bom bom bom bin bin bam bam bom. Zvoni - jo

ni - jo bim bam bom, *bim bom,* ti zvončki u do - lin' - ci zvo - ni - jo bim bam bom.

mf *f* *ritard. pp.*

bim. *p* *mf* *f* *pp*

bim, zvo-ri-jo bim, zvo-ri-jo bim bim bam bom.

žvenkljajo bom žvenkljajo bom,

IV. Hitro.

p *f*

Ta vinček, je za raj - žo, nam fan - tom na ko - raj - žo. Oj,

Pre - dno ga ven po - pi - jem, se mu en - mal od - kri - jem. Za -

p *f* *sf*

vinček, vinček, vinček moj, ti rajžal boš z menoj.

hvalmo lju-be-ga Bo-ga, ki nam ga pi-ti dá. nan ga pi-ti dá.

I. z menoj II. III.

z menoj.

"Zbori" 1930
Letnik VI., št. 4 č

KAJ TI JE, DEKLICA...

Narodna.

Privedil Ludovik Puš.
(Novo mesto)

Moški zbor.

Mešan
zbor

p *Bas* *p*

Kaj ti je, de-klca, da si tak ža - losna?

Mešan zbor

mp Kaj mi je-ričntini, sr-ce me bo-li. Fan-tič na vojsk' leži,

mf

f fan-tič, le vstani mi! Ka-ko ti vstati čem, kime krogla te-ži.

p počasneje *počasi*

Ženski zbor *Mešan zbor*

3/4 *p* O-ble-kla bom čr-ni gvant, saj to je bil moj fant, saj to je

Alti espr. *mf*

pp bil moj fant, k'zdaj mrtev le-ži. Brenče!

pp

pp *počasi* *jako počasi*

ppp Saj to je bil moj fant, k'zdaj mrtev le-ži.

pp *ddd*

Priloga „Zborom“
1930, št. 4a

MLADA PESEM.

Cvetko Golar.

Jos. Pavčič.
(Ljubljana)

Zmerno

mehko

Tenor

p

Jaz nimam le - pe lju - bice,

Klavir

da bi ji zrl v o - či, v njih gorko bi od - se - vala.

cresc. *rit.* *a tempo* *mehko*
usa sreča mila - dih dni. Jaz nimam le - pe

rit. *f* *a tempo*

cresc.
lju - bice, da bi po - ljub - ljal ji ki - pe - če

cresc.

f žar - - ke ust - nice *pp* počasi *rit.* od jutra do - - no -

f *rit. dim.* *pp* jako mirno, mehko *ppp*

ppp a tempo *p* *pp* *rit.* šepetaje
či. Da bi jo lju-bil na ve-čer, oženil žnjo - se ke-

p a tempo *p* *rit.*

Ped.

pp *portam.* *f* Živahneje, energično
daj: - - - - - oj, brač - ci vi, kdor dve i - má,

pp *f* živahno

f *accelerando*
kar enomeni daj! - - - - - Oj, brač - ci vi, kdor

rit. *stretto*

Domače
podjetje

*

„SLAVIJA“

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA

V LJUBLJANI

Domače
podjetje

*

Zavaruje proti ognju, tatvinam, nezgodam itd. ter na doživetje in za slučaj smrti
Podružnice po vsej kraljevini

Lepe opreme,
ugodno odplačevanje!

Najbolje
kupite **ŠIVALNI STROJ in KOLO**

samo **Gritzner, Adler, Kayser** za dom, obrt
in industrijo.

Švicarski pletilni stroj **Dubied.** Pisalni stroj **Urania** v treh velikostih.

Društva poseben popust! Posamezni deli za vse stroje in
kolesa, pnevmatiko edino le pri

Josip Petelinc, Ljubljana

Telefon
št. 2913

KREDITNI ZAVOD ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO

LJUBLJANA

Prešernova ulica št. 50

(v lastnem poslopiju)

Brzjavni naslov: KREDIT LJUBLJANA

Telefon št. 2040, 2457, 2548, 2706 in 2806

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsa-
kovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in
valut, borzna naročila, predujmi in
krediti vsake vrste, eskompt in
inkaso menic in kuponov, na-
kazila v tu- in inozemstvu,
safe-deposits itd. itd.

LITOGRAFIJA
OFFSETTISK

ČEMAŽAR IN DRUG

LJUBLJANA, IGRISKA ULICA 6

RAZMNOŽUJE NOTE PO ZELO SOLIDNIH CENAH
TER IZDELUJE VSAKOVRSNA DRUGA LITOGRAF-
SKA DELA, KAKOR ETIKETE, LEPAKE, DELNICE ITD.

GLASBENE PRILOGE „ZBOROV“
SO NATISNJENE V LITOGRAFIJI
ČEMAŽAR IN DRUG.

„GROM“

CARINSKO-POSREDNIŠKI
IN ŠPEDIJSKI BUREAU
LJUBLJANA
KOLODVORSKA ULICA ŠT. 41
NASLOV ZA BRZOJAVKE: „GROM“
TELEFON INTERURB. 2454

USTANOVLJENO LETA 1895.

RUDOLF WARBINEK

TOVARNA
ZALOGA IN IZPOSOJEVALNICA
KLAVIRJEV
LJUBLJANA
GREGORČIČEVA ULICA STEV. 5.
in RIMSKA CESTA STEV. 2.

Poštni čekovni račun štav. 14.076.

Popravila se izvršujejo točno in ceno, tudi na obroke.

OBRTNA BANKA V LJUBLJANI

CENTRALA :
KONGRESNI TRG ŠT. 4

PODRUZNICA :
LJUTOMER

RAČUN PRI POSTNI HRANILNICI
PODRUŽNICI V LJUBLJANI, ST. 12.051

TELEFON ŠT. 508

DAJE KREDITE V OBRTNE SVRHE, POSPEŠUJE
USTANAVLJANJE OBRTNIH IN INDUSTRIJ-
SKIH PODJETIJ, IZVRSUJE VSE BANCNE
TRANSAKCIJE NAJKULANTNEJE.

VLOGE NA KNJIŽICE IN NA TEKOCI RACUN SE
OBRESTUJEJO KAR NAJUGODNEJE, VEZANE
VLOGE PO DOGOVORU PRIMERNO VISE.

MEDIĆ-ZANKL

tvornice olja, firneža, lakov in barv

družba z o. z.

Centrala v LJUBLJANI Lastnik FRANJO MEDIĆ

Tovarne:

LJUBLJANA - MEDVODE

Podružnice in skladišča:

MARIBOR, NOVI SAD

*

Lastni domači proizvodi:

Laneno olje, firnež, vse vrste lakov,
emajlno-lakastih in oljnatih barv.
Kemično čiste in kemično olepšane kakor tudi
navadne prstene barve vseh vrst in barvnih
tonov, čopičev, steklarskega kleja itd. znamke
„MERA KL“ za obrt, trgovino in industrijo,
za železnice pomorstvo in zrakoplovstvo.

*

Cene umerjene

Točna in solidna postrežba

NAROČITE VAŠI
KLAVIRSKI MLADINI

DESET POVESTI

VASILIJA MIRKA

CENA PARTITURI

15 Din

BREZ POŠTINE

★

ZAHTEVAJTE
CENIK NAŠIH
SKLADB

Založba muzikalij pevskega društva
„LJUBLJANSKI ZVON“